

Chambre des Représentants

SESSION 1963-1964.

27 FÉVRIER 1964.

PROJET DE LOI relatif au Fonds des Communes.

RAPPORT FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE L'INTERIEUR (1), PAR M. DE COOMAN.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet qui nous est soumis a fait l'objet d'une étude approfondie au Sénat et il est utile de se reporter aux documents qui furent à la base de la discussion, à savoir l'exposé des motifs (Doc. n° 55 du 5 décembre 1963), le rapport du sénateur Van Cauwenberghe (Doc. n° 93 du 14 janvier 1964) ainsi que les *Annales* relatives à la discussion publique au Sénat les 21 et 22 janvier.

Pour rappel, le projet fut adopté par le Sénat le 23 janvier dernier par 118 voix contre 3 et 14 abstentions.

Exposé du Ministre.

Tenant compte de la documentation prérappelée, le Ministre précise certains points et met en lumière les six éléments de base du projet, à savoir :

1° une dotation accrue et indexée;

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Moyersoën.

A. — Membres : MM. Bijmens, Callebert, Decker, De Rijck, Devos (R.), Kiebooms, Meyers, Moyersoën, Saint-Remy, Van den Eynde, Verroken. — Bracops, Cools, De Cooman, Demets, De Pauw, Feyaerts, Gruselin, Harmegnies, Juste, Van Cleemput. — Lefebvre (R.), Piron.

B. — Suppléants : MM. Allard, Eneman, Hermans, Posson, Servais, Verbaanderd. — Bary, Cudell, Detiège, Merlot, Van Hoorick. — Vanderpoorten.

Voir :

709 (1963-1964) :

— N° 1 : Projet transmis par le Sénat.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1963-1964.

27 FEBRUARI 1964.

WETSONTWERP betreffende het Gemeentefonds.

VERSLAG NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE BINNENLANDSE ZAKEN (1), UITGEBRACHT DOOR DE HEER DE COOMAN.

DAMES EN HEREN,

Het ontwerp dat ons is voorgelegd werd door de Senaat grondig onderzocht en het past hier te verwijzen naar de documenten die aan de bespreking ten grondslag lagen, met name de memorie van toelichting (*Stuk* n° 55 van 5 december 1963), het verslag van senator Van Cauwenberghe (*Stuk* n° 93 van 14 januari 1964), alsook de *Handelingen* betreffende de bespreking in de Senaat op 21 en 22 januari.

Ter herinnering zij aangestipt dat het ontwerp op 23 januari jl. door de Senaat werd goedgekeurd met 118 tegen 3 stemmen en 14 onthoudingen.

Uiteenzetting van de Minister.

Rekening houdende met de vorenvermelde documentatie, geeft de Minister een verduidelijking omtrent sommige punten en belicht hij de zes basisgegevens van het ontwerp, te weten :

1° een verhoogde en volgens een indexcijfer vastgestelde dotatie;

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Moyersoën.

A. — Leden : de heren Bijmens, Callebert, Decker, De Rijck, Devos (R.), Kiebooms, Meyers, Moyersoën, Saint-Remy, Van den Eynde, Verroken. — Bracops, Cools, De Cooman, Demets, De Pauw, Feyaerts, Gruselin, Harmegnies, Juste, Van Cleemput. — Lefebvre (R.), Piron.

B. — Plaatsvervangers : de heren Allard, Eneman, Hermans, Posson, Servais, Verbaanderd. — Bary, Cudell, Detiège, Merlot, Van Hoorick. — Vanderpoorten.

Zie :

709 (1963-1964) :

— N° 1 : Ontwerp door de Senaat overgezonden.

2° un Fonds unique, au lieu des deux anciens;

3° la répartition du Fonds selon les besoins réels des communes;

4° un système propre de répartition pour le Fonds de compensation fiscale et le Fonds d'aide;

5° l'application souple et progressive de la loi;

6° une législation susceptible de perfectionnement automatique.

I. — Accroissement du Fonds.

Reprenant plus en détail chacun de ces six éléments, le Ministre précise pour le 1° et le 2°, que la nouvelle dotation rencontre une vieille revendication des communes, à savoir que le Fonds sera alimenté dès 1964 sur la base de 1/8 des anciennes recettes fiscales (taxe mobilière, taxe professionnelle, taxe de circulation et arriérés de ces mêmes impôts) au lieu de 1/9 que leur avait concédé la loi de 1958.

La dotation comprendra en outre le montant de ce qui serait revenu en 1964 au Fonds d'assistance publique, ainsi que les 600 millions accordés aux quatre grandes villes.

Il y a lieu de tenir compte des charges hospitalières des communes (à savoir 800 millions) qui leur sont retirées par la loi sur les hôpitaux déjà votée par le Parlement.

De ce total un montant de 400 millions sera déduit, cette somme représentant l'intervention du Fonds communal d'assistance publique dans les charges des hôpitaux.

Divers éléments donnaient une dotation de 9 milliards, mais un amendement du Gouvernement voté par le Sénat en réduisait le montant de 40 millions pour 1964 seulement.

Le Ministre déclare que c'est en fonction d'impératifs budgétaires qu'il a dû se résoudre à défendre cet amendement, étant donné qu'à son estime, ces 40 millions qui doivent couvrir la charge d'emprunt que certaines villes et communes auront à contracter pour assurer la couverture du déficit de 1964 des hôpitaux gérés par leur C.A.P., en vertu de l'article 20, § 6, de la loi du 23 décembre 1963 sur les hôpitaux, ne sera pas nécessaire en 1964, ces emprunts ne pouvant se faire que dans le courant de cette année.

La dotation normale de 9 milliards sera indexée durant les années 1965, 1966 et 1967 par un accroissement annuel de 5 % pour arriver à un montant de 10 350 millions en 1967.

A ce moment, il conviendra d'établir l'indice définitif de liaison entre la dotation et les recettes provenant de certains impôts suivant la nouvelle loi fiscale.

A partir de ce moment la dotation fluctuera selon l'importance du rendement de ces impôts.

Il s'agit donc là d'un avantage considérable pour les communes mais il va de soi que si les revenus de l'Etat baissent, les communes devront également subir la conjoncture défavorable.

II. — Un seul Fonds des Communes.

Celui-ci est divisé en deux parties, l'une dénommée Fonds A réservée aux quatre grandes villes et qui recevra 37 % de la dotation annuelle et l'autre de 63 % destinée aux autres communes et divisée en trois Fonds : Fonds B, Fonds de compensation fiscale et Fonds d'aide.

Les 37 % réservés aux quatre grandes villes ne constituent pas un pourcentage théorique, mais sont la consécration d'une situation de fait, à savoir la situation de 1962.

2° een enkel Fonds in de plaats van de twee vroegere Fondsen;

3° de verdeling van het Fonds volgens de werkelijke behoeften van de gemeenten;

4° een eigen omslagregeling voor het Fiscaal Vereveningsfonds en het Hulpfonds;

5° de soepele en progressieve toepassing van de wet;

6° een wetgeving die voor automatische verbetering vatbaar is.

I. — Verhoging van het Fonds.

De heer Minister bespreekt grondig elk van bedoelde zes gegevens en verduidelijkt voor de punten 1° en 2° dat de nieuwe dotatie tegemoet komt aan een oude eis van de gemeenten, te weten dat, vanaf 1964, het Fonds zal worden gestijfd op basis van 1/8ste van de vroegere fiscale ontvangsten (mobiliënbelasting) in plaats van op basis van 1/9de, zoals dit hun bij de wet van 1958 was toegestaan.

Bovendien zal de dotatie het bedrag omvatten dat in 1964 aan het Openbaar Onderstandsfonds zou zijn toegekomen alsook de 600 miljoen toegekend aan de vier grote steden.

Er dient ook rekening te worden gehouden met de ziekenhuislasten der gemeenten (te weten 800 miljoen), die hun ingevolge de reeds door het Parlement goedgekeurde wet op de ziekenhuizen zijn onttrokken.

Van dit totaal zal een bedrag van 400 miljoen worden afgetrokken, en deze som vertegenwoordigt de tegemoetkoming van het Gemeentefonds voor openbare onderstand in de ziekenhuislasten.

Diverse factors leverden een dotatie op van 9 miljard, maar een door de Senaat goedgekeurd regeringsamendement verminderde het bedrag ervan met 40 miljoen voor 1964 alleen.

De Minister verklaart dat hij zich omwille van begrotingsimperatieven genoopt zag dit amendement te verdedigen. Bedoelde 40 miljoen, die moeten dienen voor het dekken van de last der door sommige gemeenten aan te gane lening tot dekking, krachtens artikel 20, § 6, van de wet op de ziekenhuizen, van het tekort over 1964 van de door hun C.O.O. beheerde ziekenhuizen, zullen naar het oordeel van de Minister niet nodig zijn in 1964, doordien deze leningen slechts in de loop van bedoeld jaar kunnen worden uitgeschreven.

De normale dotatie van 9 miljard zal gedurende de jaren 1965, 1966 en 1967 aan een indexcijfer worden gekoppeld tot jaarlijkse verhoging met 5 %, om in 1967 een bedrag van 10 350 miljoen te bereiken.

Op dat ogenblik zal het definitieve bindingscijfer tussen de dotatie en de ontvangsten, voortspruitende uit sommige belastingen opgeleverd door de nieuwe belastingwet, moeten worden vastgesteld.

Vanaf dat ogenblik zal de dotatie schommelen volgens de belangrijkheid van de opbrengst dezer belastingen.

Het geldt hier dus een aanzienlijk voordeel voor de gemeenten, maar het spreekt vanzelf dat zo de rijksinkomsten dalen, de gemeenten insgelijks de gevolgen van de ongunstige conjunctuur zullen moeten ondergaan.

II. — Een enkel Gemeentefonds.

Dit Fonds is verdeeld in twee delen, het eerste genaamd Fonds A, bestemd voor de vier grote steden en dat 37 % van de jaarlijkse dotatie zal ontvangen, en het tweede Fonds, bestemd voor de andere gemeenten, ten bedrage van 63 % en onderverdeeld in drie Fondsen : Fonds B, Fiscaal Vereveningsfonds en Hulpfonds.

De voor de vier grote steden bestemde 37 % zijn geen theoretisch percentage maar de bevestiging van een feitelijke toestand, zijnde de toestand in 1962.

III. — Répartition des Fonds.

A. — Le *Fonds A* (l'aide de 600 millions) sera comme par le passé réparti par le Ministre de l'Intérieur qui tiendra compte de l'avis émis par les quatre bénéficiaires.

En effet, pour les quatre grandes villes, s'il fut impossible d'établir des éléments permettant une répartition comme celle prévue pour le *Fonds B*, il n'en reste pas moins vrai que tout en laissant provisoirement à leur délégué le soin de faire des propositions au Ministre, celui-ci par une étude actuellement en cours, espère pouvoir être mieux armé que par le passé, puisqu'il disposera de bases de comparaison pour tous les chapitres des budgets des grandes villes.

B. — Le *Fonds B* destiné aux autres communes, sera réparti entre elles selon leurs besoins normalisés établis d'après une méthode nouvelle, celle des coefficients de corrélation.

On a commencé par grouper les communes en quatre catégories :

- 1° celles de 10 000 habitants et plus à l'exclusion des quatre grandes villes;
- 2° celles de 5 000 à 9 999 habitants;
- 3° celles de 2 500 à 4 999 habitants;
- 4° celles de moins de 2 500 habitants.

Pour chacune des communes de ces catégories on a établi la charge nette basée sur la moyenne des comptes des exercices 1958, 1959 et 1960.

On s'est appliqué, après cela, à trouver dans l'arsenal des statistiques disponibles, celles qui seraient éventuellement révélatrices de la vie des communes; tels, par exemple, les chiffres de la population, le personnel occupé dans les entreprises, le nombre d'accidents de voiture, etc.

On a trouvé ainsi une trentaine de facteurs valables pour toutes les communes. Chacun de ces facteurs a été établi par tête d'habitant pour chacune des communes.

Ensuite, on a examiné s'il y avait un rapport entre les charges nettes par tête d'habitant et les éléments provenant des statistiques, ceci afin d'établir les indices révélateurs des besoins réels des communes.

Il est évident que les facteurs révélant des disproportions flagrantes durent être éliminés comme le furent ceux faisant double emploi.

Dans quelle mesure chaque facteur retenu était-il représentatif des besoins réels des communes? C'est ce qu'ont révélé des opérations mathématiques fatalement très nombreuses. Il restait à établir par application de la même méthode la proportion dans laquelle intervenait chaque facteur retenu, par rapport aux autres (pondération).

Comme il était indispensable que le total des nouvelles charges nettes normalisées par habitant pour l'ensemble des communes d'une même catégorie, soit égal au total des charges nettes réelles par habitant, il a fallu ajouter pour chaque catégorie une constante identique pour toutes les communes d'une même catégorie.

Ces besoins normaux par habitant multipliés par le nombre d'habitants, donnent ainsi les besoins normaux par commune ou charge nette normalisée.

III. — Verdeling van de Fondsen.

A. — Het *Fonds A* (hulpgeld van 600 miljoen) zal, zoals vroeger, worden verdeeld door de Minister van Binnenlandse Zaken, en dit met inachtneming van het door de vier begunstigten uitgebrachte advies.

Zo het voor de vier steden onmogelijk was gegevens te bepalen die het mogelijk zouden maken over te gaan tot een verdeling zoals vastgesteld voor het *Fonds B*, dan blijft niettemin dat, hoewel voorlopig hun afgevaardigde ermede belast blijft aan de Minister voorstellen te doen, deze laatste, ingevolge een thans aan gang zijnde studie, in de toekomst beter gewapend hoopt te zijn, vermits hij zal beschikken over vergelijkingsgrondslagen voor al de hoofdstukken van de begrotingen der grote steden.

B. — Het *Fonds B*, bestemd voor de andere gemeenten, zal over hen worden omgeslagen volgens hun genormaliseerde behoeften, berekend volgens een nieuwe methode, zijnde de methode der correlatiecoëfficiënten.

Eerst werden de gemeenten in vier categorieën ingedeeld :

- 1° de gemeenten met 10 000 inwoners en meer, met uitsluiting van de vier grote steden;
- 2° de gemeenten met 5 000 tot 9 999 inwoners;
- 3° de gemeenten met 2 500 tot 4 999 inwoners;
- 4° de gemeenten met minder dan 2 500 inwoners.

Voor iedere gemeente van deze categorieën werd overgegaan tot de vaststelling van de nettolast, gebaseerd op het gemiddelde van de rekeningen over de dienstjaren 1958, 1959 en 1960.

Nadien heeft men getracht onder de beschikbare statistieken deze te vinden die eventueel kenmerkend zijn voor het leven der gemeenten, zoals bv. de bevolkingscijfers, het in de ondernemingen tewerkgesteld personeel, het aantal auto-ongevallen, enz.

Zodoende kon men voor al de gemeenten een dertigtal geldige factoren vinden. Iedere van deze factoren werd vastgesteld per inwoner voor iedere gemeente.

Vervolgens werd onderzocht of er een verhouding bestond tussen de nettolasten per inwoner en de statistische gegevens, dit ten einde de kentekens van de werkelijke behoeften der gemeenten te bepalen.

Het ligt voor de hand dat de factoren, die opvallende wanverhoudingen vertoonden, moesten worden uitgeschied, zoals dit ook is gebeurd met de factoren die tweemaal in aanmerking zouden komen.

In welke mate was iedere aangehouden factor een aanwijzing betreffende de werkelijke behoeften der gemeenten? Dit werd aan het licht gebracht door de wiskundige bewerkingen, die noodzakelijkerwijs zeer talrijk waren. Bij toepassing van dezelfde methode moest de verhouding, waarin ieder aangehouden factor in aanmerking kwam ten opzichte van de andere, nog worden vastgesteld.

Daar het onontbeerlijk was dat het totaal van de nieuwe per inwoner genormaliseerde nettolasten voor al de gemeenten van een zelfde categorie gelijk zij aan het totaal van de werkelijke nettolasten per inwoner, moest er voor elke categorie worden overgegaan tot de toevoeging van een identieke constante voor al de gemeenten van eenzelfde categorie.

Deze normale behoeften per inwoner, vermenigvuldigd met het aantal inwoners, geven dan de normale behoeften per gemeente of de genormaliseerde nettolast.

Les facteurs retenus pour les diverses catégories sont les suivants :

1° pour les communes de 10 000 habitants et plus :

- a) le nombre de logements;
- b) le nombre de personnes occupées dans les établissements commerciaux;
- c) le chiffre de la population active.

2° pour les communes de la deuxième catégorie (5 000 à 9 999 habitants) :

les mêmes critères.

3° pour celles de la troisième catégorie (de 2 500 à 4 999 habitants) :

- a) le nombre d'habitations destinées au logement;
- b) la superficie des chemins communs pourvus d'un empierrement ordinaire ou d'un revêtement en dur;
- c) le revenu cadastral.

4° pour les communes de moins de 2 500 habitants :

- a) le nombre d'habitations destinées au logement;
- b) la superficie des chemins communaux pourvus d'un empierrement ordinaire ou d'un revêtement en dur.

C. — *Fonds de compensation fiscale et Fonds d'aide.*

Ces deux Fonds ont été constitués à l'intérieur de la fraction de 63 % réservée aux communes autres que les grandes villes.

De ces 63 %, 12 % furent prélevés qui furent scindés à leur tour en deux parts, l'une de 70 % réservée au Fonds de compensation, le solde soit 30 % constituant le Fonds d'aide.

Le Fonds de compensation est destiné aux communes à faible ressource fiscale.

La loi nouvelle substitue à la notion de l'effort fiscal celle de pauvreté fiscale. Bénéficieront de ce nouveau Fonds des Communes, celles qui dans leur groupe ont un revenu fiscal en dessous de la moyenne des autres.

Quant au Fonds d'aide, il est destiné aux communes connaissant des difficultés financières.

Fonds de compensation et Fonds d'aide seront répartis après avis du Conseil d'administration du Fonds des Communes.

IV. — *Application souple et progressive de la loi.*

Afin d'éviter un passage trop brusque d'un régime à l'autre, la loi nouvelle établit une période transitoire s'étendant sur quatre années de 1964 à 1967 pendant lesquelles chaque commune touchera un certain pourcentage dégressif des parts anciennes. De plus, une garantie a été prévue qui maintient, pour l'avenir, aux communes à titre de garantie, au moins la quote-part qu'elles avaient encaissée en 1962.

V. — *Perfectionnement automatique de la législation.*

La loi pourra être perfectionnée si de nouveaux facteurs valables peuvent être découverts.

De plus, afin de toujours serrer la réalité de près, il est prévu que les statistiques qui ont servi de base à l'étude de la présente loi, seront revues tous les deux ans de telle sorte que la répartition de la dotation se fera toujours en prenant comme base les données les plus récentes.

De voor de diverse categorieën aangehouden factoren zijn de volgende :

1° voor de gemeenten met 10 000 inwoners en meer :

- a) het aantal woongelegenheden;
- b) het aantal personen tewerkgesteld in de handelsondernemingen;
- c) het cijfer van de actieve bevolking.

2° voor de gemeenten van de tweede categorie (5 000 tot 9 999 inwoners) :

dezelfde criteria.

3° voor de gemeenten van de derde categorie (2 500 tot 4 999 inwoners) :

- a) het aantal voor huisvesting bestemde woningen;
- b) de oppervlakte van de gemeentewegen met gewone steenslag of met harde wegbedekking;
- c) het kadastraal inkomen.

4° voor de gemeenten met minder dan 2 500 inwoners :

- a) het aantal voor huisvesting bestemde woningen;
- b) de oppervlakte van de gemeentewegen met gewone steenslag of met harde wegbedekking.

C. — *Fiscaal Vereveningsfonds en Hulpfonds.*

Deze twee Fondsen werden samengesteld binnen de fractie van 63 %, bestemd voor de andere gemeenten dan de grote steden.

Van bedoelde 63 % werden 12 % afgenomen en op hun beurt in twee delen gesplitst, het ene van 70 %, bestemd voor het Vereveningsfonds; het saldo, zegge 30 %, zijnde het Hulpfonds.

Het Fiscaal Vereveningsfonds is bestemd voor de gemeenten met lage fiscale inkomens.

De nieuwe wet vervangt het begrip fiscale inspanning door het begrip fiscale armoede. Het genot van dit nieuwe Gemeentefonds wordt verleend aan de gemeenten die in hun groep een belastinginkomen hebben dat lager ligt dan het gemiddelde van de andere.

Daarentegen is het Hulpfonds bestemd voor de gemeenten die met financiële moeilijkheden hebben te kampen.

Het Fiscaal Vereveningsfonds en het Hulpfonds zullen worden omgeslagen na advies van de Raad van beheer van het Gemeentefonds.

IV. — *Soepele en progressieve toepassing van de wet.*

Ten einde een te plotse overgang van het ene stelsel naar het andere te vermijden, voorziet de nieuwe wet in een overgangperiode gespreid over vier jaren (1964 tot 1967), gedurende welke iedere gemeente een bepaald degressief percentage van de vroegere aandelen zal ontvangen. Bovendien hebben de gemeenten de waarborg gekregen dat zij voor de toekomst ten minste een bedrag gelijk aan hun aandeel voor 1962 zullen ontvangen.

V. — *Automatische aanvulling van de wetgeving.*

De wet zal kunnen aangevuld worden zo nieuwe geldige factoren aan het licht komen.

Bovendien, en ten einde de werkelijkheid steeds meer te benaderen, werd ertoe besloten de statistieken, die ten grondslag liggen aan de studie van deze wet, om de twee jaar te herzien, derwijze dat de verdeling van de dotatie steeds zal geschieden op basis van de meest recente gegevens.

Enfin, les modalités d'application de la loi pourront toujours être aménagées par arrêté royal sur avis conforme du Conseil d'administration du Fonds des Communes, soit pour les moins importantes par arrêté ministériel après avis du même Conseil.

Discussion générale.

Un commissaire s'inquiète du fait qu'à l'article 9, il n'a pas été tenu compte dans la fixation des critères, uniquement du chiffre de la population dans chaque commune. Il désirerait une explication de la part du Ministre.

Un autre membre constate que le projet apporte deux modifications fondamentales au régime existant :

1° L'article 3 du projet remplace à partir de 1967 le prélèvement fixe sur les ressources de l'Etat au profit des communes par un prélèvement qui sera désormais mobile, ou, pour être plus précis, sujet à fluctuations. En effet, le prélèvement sera fixé en fonction du montant des produits fiscaux.

Cette innovation correspond au désir de la majorité de la Commission.

Est-il besoin de rappeler que celle-ci réclame depuis longtemps que la part mobile du Fonds des Communes soit fixée à 1/8 du produit de certains impôts.

Personnellement, ce membre n'a jamais été d'accord avec cette formule qui, d'après lui, ne cadre pas avec le fondement de la loi de 1948. En 1948, on a octroyé aux Communes un revenu fixe et forfaitaire. Pour fixer le montant de la dotation de 1948, on ne s'est pas référé à une tranche du rendement de certains impôts, mais aux critères des besoins des communes.

La thèse contraire triomphe cependant, mais la fluctuation de la dotation suivant les recettes de l'Etat ne pourra se faire qu'avec deux ans de retard.

Cela peut avoir des conséquences sérieuses pour les communes, car lorsque le revenu diminuera, elles subiront inévitablement les répercussions de cette diminution.

Comme le Fonds des Communes sera alimenté par une part dans le produit de certains impôts à la clôture de l'exercice pénultième, il se produira un décalage entre les efforts de l'Etat et ceux des communes, décalage qui pourra, dans l'avenir, susciter de sérieuses difficultés.

Il se fera que l'Etat devra payer plus qu'il ne peut en période de crise et que, d'autre part, les communes recevront moins en période de haute conjoncture.

2° La seconde remarque du commissaire est relative à la réforme des critères de répartition.

Le nouveau projet abandonne le système des critères établis en fonction des dépenses faites par les communes.

Il se réjouit du changement, car on abandonne enfin la formule de répartition suivant les dépenses.

Mais si le projet tend à établir des critères objectifs, il serait utile de voir le Ministre expliquer la méthode prévue à l'article 10, méthode qui lui paraît relativement ésothérique.

Il serait également utile d'obtenir certains éclaircissements sur les critères retenus pour chacune des catégories de communes.

Que doit-on comprendre à l'article 9, 1°, C, par : « le chiffre de la population active travaillant sur le territoire de la commune » ?

Ten slotte zullen de toepassingsmodaliteiten van de wet steeds bij koninklijk besluit kunnen worden aangepast op eensluidend advies van de Raad van beheer van het Gemeentefonds, en voor de minder belangrijke gemeenten bij ministerieel besluit, na advies van dezelfde Raad.

Algemene bespreking.

Een lid vindt het verontrustend dat in artikel 9 het bevolkingscijfer van elke gemeente niet als enige maatstaf is genomen. Hij kreeg daarover graag uitleg van de Minister.

Een ander lid constateert dat het ontwerp twee fundamentele wijzigingen aanbrengt in de bestaande regeling :

1° De vaste heffing op de inkomsten van de Staat ten bate van de gemeenten wordt in artikel 3 van 1967 af vervangen door een heffing die voortaan veranderlijk of, nauwkeuriger gezegd, onderhevig is aan schommelingen. De heffing zal immers worden bepaald volgens het bedrag der belastingopbrengst.

Deze innovatie stemt overeen met de wens van de meerderheid der Commissie.

Er behoeft wel niet aan herinnerd te worden dat deze meerderheid al lang vraagt dat het veranderlijk aandeel van het Gemeentefonds wordt vastgesteld op 1/8 van de opbrengst van sommige belastingen.

Persoonlijk was dit lid het nooit eens met die formule, welke volgens hem niet strookte met de principes waarop de wet van 1948 berustte. In 1948 werd aan de gemeenten een vast en forfaitair bedrag aan inkomsten toegekend. Bij het vaststellen van het bedrag der dotatie in 1948 heeft men niet een deel van de opbrengst van bepaalde belastingen, maar wel de behoeften der gemeenten als maatstaf genomen.

Niettemin haalde het de tegenovergestelde thes, maar er zal twee jaar moeten gewacht worden om de dotatie aan de veranderde staatsontvangsten aan te passen.

Dit kan voor de gemeenten ernstige gevolgen hebben, want onvermijdelijk zullen zij de terugslag van een vermindering der inkomsten ondergaan.

Daar het Gemeentefonds wordt gestijfd met een aandeel in het bedrag dat bij de afsluiting van het voorlaatste dienstjaar is opgeleverd door sommige belastingen, zullen de financiële verrichtingen van de Staat en van de gemeenten niet op elkaar aansluiten, wat in de toekomst aanleiding kan geven tot ernstige moeilijkheden.

De toestand zal zo zijn dat de Staat meer moet betalen dan hij in crisistijd kan, en dat de gemeenten in perioden van hoogconjunctuur minder ontvangen.

2° De tweede opmerking van het lid geldt de wijziging van de maatstaven inzake omslag.

De regeling, waarbij de maatstaven worden vastgesteld volgens de uitgaven van de gemeenten, is in het ontwerp prijsgegeven.

Dit verheugt hem omdat eindelijk wordt afgezien van de omslag volgens de uitgaven.

Waar het ontwerp echter objectieve maatstaven wil vastleggen, zou het wel nuttig zijn dat de Minister uitleg verstrekt over de in artikel 10 aangegeven methode, welke hem nogal esoterisch lijkt te zijn.

Het ware ook nuttig wat nadere uitleg te krijgen over de voor elke categorie van gemeenten aangenomen maatstaven.

Wat is in artikel 9, 1°, C, te verstaan onder « het cijfer van de actieve bevolking die op het grondgebied van de gemeente werkzaam was » ?

S'agit-il des habitants mêmes de la commune ou de n'importe qui exerçant des occupations professionnelles dans la commune ?

Si c'est la première interprétation qui prévaut, les communes pourraient avoir intérêt à pousser les industriels à donner la préférence à des autochtones. Cela serait-il sain ?

Un autre commissaire constate que contrairement à l'affirmation du Ministre, l'augmentation de la dotation n'est pas très considérable. La différence entre la nouvelle dotation pour 1964 et celle de 1963 ne représente d'après lui que 153 453 000 francs dont il faut encore défalquer les 40 millions exigés par le Ministre des Finances, de telle sorte qu'il ne reste qu'un solde de 113 millions environ.

Mais, dans l'intervalle, les communes ont perdu leur pouvoir fiscal sur les appareils automatiques de divertissement. La reprise de cette taxe rapportera à l'Etat de 200 à 300 millions.

Le Ministre pourrait rétorquer judicieusement que l'Etat supporte 400 millions par la reprise des charges hospitalières en vertu de la nouvelle loi sur les hôpitaux, mais tout le monde sait que cette loi coûtera beaucoup plus en prix de journées d'entretien que le taux admis par la loi, celle-ci empêchant d'encaisser, comme par le passé, des suppléments sur les journées d'entretien.

C'est pourquoi, il faut s'attendre à ce que les communes devront faire, dans ce domaine tout au moins, les premières années des efforts supplémentaires.

Le décalage de deux ans dont il a déjà été parlé constitue aux yeux de ce membre une question particulièrement cruciale lorsque l'on constate, en vertu de l'article 3, que le taux de la part revenant aux communes sera fixé par le Roi, pour l'année 1967, en fonction du montant des produits fiscaux réalisés pour l'exercice 1965.

Qu'arrivera-t-il si les montants de ces produits fiscaux ont été réalisés pendant une année de basse conjoncture ?

La dotation ne pourra évidemment pas descendre en dessous de 10 350 000 000 de francs.

Enfin, le commissaire analyse certains critères :

En ce qui concerne le critère logement, il faut faire une distinction entre des communes agglomérées et celles dont les logements sont répartis sur une plus grande échelle, ce qui entraîne pour ces dernières des charges plus lourdes, en matière de voirie, distribution d'eau, électricité, etc.

Un autre commissaire se réjouit de la tentative d'assainissement des finances communales et de l'augmentation de la dotation.

Mais il se demande si les critères nouveaux sont véritablement des critères objectifs et s'ils sont vraiment l'expression des véritables besoins communaux.

Il ne le croit pas tout au moins en ce qui concerne certains besoins de l'enseignement.

A ce sujet, ne doit-on pas faire une différence entre les communes qui ont continué à poursuivre une véritable politique progressiste d'enseignement et celles qui ont abdiqué et renoncé à leurs charges en cédant leur enseignement à l'Etat.

Les anciens critères, dette publique, charges d'assistance, voirie, enseignement, avaient toute leur valeur.

Comme son autre collègue vient de le souligner, il estime que dans l'application des fameux trois critères dont il est question (le nombre de logements, le nombre de personnes occupées dans des établissements commerciaux et le chiffre de la population active), il faut faire une différence entre les communes agglomérées et celles qui ne le sont pas.

Zijn daarmede de eigenlijke inwoners van de gemeente bedoeld of gelijk wie in de gemeente een beroep uitoefent ?

Is de eerste interpretatie juist, dan kunnen de gemeenten er belang bij hebben de industriëlen aan te zetten om bij voorkeur ingezetenen in dienst te nemen. Zou dat een gezonde toestand zijn ?

Volgens een ander lid is de verhoging van de dotatie, in strijd met hetgeen de Minister beweert, niet erg aanzienlijk. Het verschil tussen de nieuwe dotatie voor 1964 en die voor 1963 bedraagt volgens hem maar 153 453 000 frank, waarvan nog 40 miljoen moet worden afgetrokken, zoals geëist door de Minister van Financiën, zodat er maar een saldo van ongeveer 113 miljoen overblijft.

Inmiddels echter verloren de gemeenten het recht om belasting te heffen op de automatische ontspanningstoestellen. Door het overnemen van deze belasting zal de Staat 200 à 300 miljoen ontvangen.

De Minister zou terecht kunnen antwoorden dat de Staat 400 miljoen betaalt door het overnemen, krachtens de nieuwe wet op de ziekenhuizen, van de ziekenhuiskosten, maar elkeen weet dat bedoelde wet veel meer zal kosten aan verpleegdagen dan het bij de wet bepaalde bedrag; de wet maakt immers het innen van een bijkomend bedrag voor de verpleegdagen, zoals in het verleden gebruikelijk was, onmogelijk.

Er mag derhalve worden verwacht dat de gemeenten, in de eerste jaren althans, een bijkomende inspanning zullen moeten leveren op dit gebied.

Voor dit lid betekent het verschil van twee jaar, waarvan reeds sprake was, een bijzonder belangrijk probleem, wanneer men vaststelt dat de omvang van het voor de gemeenten bestemde aandeel, krachtens artikel 3, voor het jaar 1967 door de Koning wordt vastgesteld in verhouding tot het bedrag van de voor het dienstjaar 1965 opgeleverde belastingopbrengst.

Wat zal er gebeuren, indien deze belastingopbrengst werd verkregen tijdens een jaar van laagconjunctuur ?

De dotatie mag natuurlijk niet minder dan 10 350 miljoen frank bedragen.

Het lid ontleedt ten slotte bepaalde criteria :

Wat het criterium woongelegenheden betreft, dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de gemeenten van het agglomeratietype en die, waarvan de woongelegenheden meer verspreid en de lasten dus hoger liggen wat betreft wegen, watervoorziening, elektriciteit, enz.

Een ander lid verheugt zich over de poging tot sanering van de gemeentefinanciën en de verhoging van de dotatie.

Doch hij vraagt zich af of de nieuwe criteria werkelijk objectief zijn en of zij wel de echte behoeften van de gemeenten weerspiegelen.

Hij meent van niet, althans wat bepaalde behoeften inzake onderwijs betreft.

Dient er in dit verband geen onderscheid te worden gemaakt tussen de gemeenten die een werkelijk vooruitstrevend onderwijsbeleid hebben voortgezet en die, welke voor de lasten zijn gewicht en hun onderwijs aan de Staat hebben overgedragen ?

De vroegere maatstaven, openbare schuld, onderstandslasten, wegen, onderwijs, hadden volledig hun waarde behouden.

Zoals door zijn collega werd onderstreept, meent hij dat bij de toepassing van de veelbesproken drie criteria (het aantal woongelegenheden, het aantal personen die in de handelsinrichtingen tewerkgesteld zijn en het cijfer van de actieve bevolking) een onderscheid moet worden gemaakt tussen de gemeenten van het agglomeratietype en de andere.

Il cite comme exemple deux communes voisines de sa région; l'une ayant environ 9 000 habitants et l'autre en comptant 12 000. Ces deux communes voisines diffèrent donc en nombre d'habitants, mais, d'après lui, leurs problèmes sont absolument les mêmes.

Tient-on compte aussi des communes dynamiques ? Il semble que non et il affirme que certaines d'entre elles seront durement frappées et défavorisées.

En ce qui concerne l'article 26, il voudrait savoir si le complément de recettes de 10 % de la quote-part du Fonds B et l'aide exceptionnelle sont également octroyés si la fusion se fait, non en vertu de la Loi unique, mais en vertu de l'ancienne procédure, c'est-à-dire, par le vote d'une loi pour une fusion bien déterminée.

Un membre de la commission apporte une adhésion de principe au projet. Il constitue une tentative d'apporter de l'ordre dans les finances communales et de régulariser des situations inéquitables. Il a un mérite supplémentaire, c'est d'être à l'avenir susceptible de perfectionnement.

A son avis, le projet ne présente qu'une faiblesse, c'est qu'il entraîne une curieuse disparité dans la répartition du Fonds B entre les communes en expansion et celles qui ont atteint leur point de saturation. La difficulté a donc trait aux nouveaux critères de l'article 9 du projet.

Pour étayer sa thèse, le membre fait la comparaison entre deux communes de l'agglomération bruxelloise, de même importance de population, mais dont l'une est industrielle et ouvrière en pleine expansion et l'autre à population commerçante et bourgeoise et ayant atteint son plafond.

D'après les renseignements obtenus, la première touchera en 1967, lorsque la loi sera entièrement d'application, moins que ce qu'elle aurait perçu en fonction du régime actuel, tandis que l'autre touchera un surplus très important.

Cependant, le nombre de logements dans la première est sensiblement plus élevé que dans la seconde, mais cette dernière, avec un commerce de luxe, bénéficiera largement de l'avantage du critère « Personnel occupé dans les établissements commerciaux ». Pourtant, le revenu cadastral de la première n'atteint que 64 % du revenu cadastral de la seconde.

Il conviendra donc de revoir attentivement ces situations et veiller à ce que les communes en expansion ne soient pas défavorisées paradoxalement par le projet, par rapport aux autres communes.

Enfin, en ce qui concerne la composition du Conseil d'administration du Fonds des Communes, il demande si ce Conseil comptera des représentants de l'Union des Villes. Le Sénat ayant émis un avis défavorable à ce sujet, en rejetant une proposition qu'avait formulée le Ministre en ce sens, ne pourrait-on envisager, lors de la constitution du Conseil de tenir compte dans la désignation des membres de certaines recommandations que ferait l'Union des Villes ?

Un commissaire intervient ensuite et souligne les aspects positifs du projet et notamment le principe de la mobilité du Fonds. Il rappelle avoir toujours lutté farouchement pour ce qu'il a considéré comme un droit fondamental des communes : récupérer intégralement la contrepartie du rendement des taxes que l'Etat leur avait reprises en 1949, lors de l'entrée en vigueur de la loi Vermeyleen.

Als voorbeeld haalt hij het geval aan van twee aangrenzende gemeenten uit zijn streek, waarvan de ene ongeveer 9 000 zielen telt en de andere 12 000. Het bevolkingscijfer van bedoelde twee gemeenten verschilt, maar voor het overige zijn hun problemen, naar zijn mening, volstrekt dezelfde.

Wordt ook rekening gehouden met de dynamische gemeenten ? Het komt hem voor dat dit niet het geval is en hij houdt staande dat sommige onder hen zwaar getroffen en benadeeld zullen worden.

Wat artikel 26 betreft, wenst hij te vernemen of het ontvangstencomplement van 10 % van het aandeel in het Fonds B alsmede het buitengewone hulpgeld eveneens worden toegekend, wanneer de samenvoeging niet geschiedt krachtens de Eenheidswet, maar krachtens de vroegere procedure, d.w.z. door de goedkeuring van een wet met het oog op een welbepaalde samenvoeging.

Een lid stemt in principe in met het ontwerp, dat een poging is om orde te scheppen in de gemeentefinanciën en onrechtvaardige toestanden te regelen. Verder heeft het ook de verdienste in de toekomst te kunnen worden verbeterd.

Naar zijn mening is er in het ontwerp slechts één zwakke plek, nl. dat het bij de verdeling van het Fonds B een eigenaardige dispariteit in het leven roept tussen de zich ontwikkelende gemeenten en die welke het verzadigingspunt hebben bereikt. De moeilijkheid houdt derhalve verband met de in artikel 9 van het ontwerp bedoelde nieuwe criteria.

Tot staving van zijn thesis vergelijkt het lid twee gemeenten van de Brusselse agglomeratie met nagenoeg hetzelfde bevolkingscijfer, doch waarvan de ene, met een industrieel en arbeiderskarakter, in volle expansie is en de andere, met een bevolking van handelaars en burgerij, de grens van haar ontwikkeling heeft bereikt.

Volgens de bekomen inlichtingen zal de eerste, in 1967, wanneer de wet integraal van toepassing zal zijn, minder ontvangen dan zulks in functie van het huidige stelsel het geval zou zijn, terwijl de andere aanzienlijk meer zal ontvangen.

Nochtans telt de eerste een merkkelijk hoger aantal woningen dan de tweede, doch deze laatste, die een handel in weeldeartikelen op haar gebied heeft, zal in grote mate voordeel halen uit het criterium « Personen werkzaam in handelsinrichtingen ». Evenwel bereikt het kadastraal inkomen van de eerste slechts 64 % van het kadastraal inkomen van de tweede.

Men zal dus die toestanden aandachtig moeten herzien en ervoor moeten zorgen dat de uitbreiding nemende gemeenten door het ontwerp benadeeld worden ten opzichte van de andere gemeenten. Zulks ware paradoxaal.

Ten slotte vraagt hij, met betrekking tot de samenstelling van de Raad van beheer van het Gemeentefonds, of die Raad vertegenwoordigers van de Vereniging van Steden zal tellen. Zou men, aangezien de Senaat daarover een ongunstig advies heeft uitgebracht door een voorstel dat de Minister in die zin had gedaan te verwerpen, niet kunnen overwegen om, wanneer de Raad wordt samengesteld, bij de aanwijzing van de leden rekening te houden met sommige aanbevelingen uitgaande van de Vereniging van Steden ?

Een lid dat vervolgens aan het woord komt onderstreept de positieve uitzichten van het ontwerp, en onder meer het mobiliteitsbeginsel van het Fonds. Hij herinnert eraan dat hij steeds hardnekkig gestreden heeft voor wat hij als een fundamenteel recht van de gemeenten beschouwde : het terugbekomen van de integrale tegenwaarde van de opbrengst der belastingen die de Staat hen ontnomen had in 1949 bij het van kracht worden van de wet Vermeyleen.

Le projet, en fixant la part mobile du Fonds à 1/8 des produits de certains impôts de l'Etat, réalise enfin ce but, bien qu'avec un retard considérable.

Il faut en savoir gré à l'actuel Gouvernement et souligner une fois de plus que si les communes ont connu de très grosses difficultés financières, c'est en grande partie par suite de la non-restitution par l'Etat du produit intégral de la contre-valeur des taxes supprimées (taxe mobilière, taxe professionnelle, taxe de circulation).

Le rendement de ces taxes ayant considérablement augmenté depuis 1948, il ne fait point de doute que sur le plan communal, une augmentation proportionnelle se serait produite.

Il est non moins certain que bien des communes auraient connu des rentrées plus substantielles avec l'ancien régime en vigueur en 1948, mais d'autres qui devenaient inviables n'auraient pu continuer à être administrées. D'où la loi Vermeylen à considérer avant tout comme une loi de solidarité.

Réfutant une thèse présentée par un autre membre, il est d'avis que le Fonds doit fluctuer suivant les recettes de l'Etat, ce qui signifie qu'en cas de basse conjoncture, la dotation devra diminuer, car il faut jouer le jeu.

Il est certain que même si la loi n'existait pas, les communes, en cas de récession économique auraient vu leurs recettes diminuer.

La fusion des deux anciens Fonds, celui d'assistance publique et celui des communes constitue un autre élément favorable. Cette mesure est logique puisque les communes doivent en dernier ressort couvrir le déficit de leur C.A.P.

A l'avenir, la partie du Fonds représentant la quote-part de l'ancien Fonds communal d'assistance publique fluctuera de la même manière que celle des communes.

Un autre avantage qui découle de la loi sur les hôpitaux, est la prise en charge par le Département de la Santé publique et de la Famille, des déficits de gestion des hôpitaux.

Cette mesure est équitable puisqu'elle fait droit à un argument souvent invoqué, que les communes qui avaient un hôpital, y soignaient non seulement leurs propres habitants, mais aussi ceux de toute la région.

Pendant la période transitoire, en vertu de l'article 20 de la loi sur les hôpitaux, les charges d'intérêt et de remboursement des emprunts contractés en 1964 et 1965, en vue de couvrir les déficits, seront remboursés par prélèvement sur le Fonds spécial d'aide.

Ainsi qu'un commissaire l'a déjà souligné, il est douteux que la loi du 23 décembre 1963 puisse décharger définitivement les communes de toute charge hospitalière, le prix moyen de la journée d'entretien fixé à 240 francs comme prix normal étant reconnu insuffisant.

Il est à prévoir que, dans ce domaine, les communes seront encore amenées à supporter une part des charges financières dans la gestion des hôpitaux.

L'augmentation pendant trois années consécutives de 5 % de la dotation initiale peut à première vue être considérée comme un élément favorable de la loi. Mais, le commissaire n'est pas entièrement rassuré à ce sujet. En effet, deux éléments peuvent influencer défavorablement cette mesure.

Door het veranderlijk deel van het Fonds vast te stellen op 1/8ste van de opbrengst van sommige rijksbelastingen, wordt uiteindelijk door het ontwerp, hoewel met een aanzienlijke vertraging, dit doel verwezenlijkt.

Men dient er de huidige Regering dankbaar voor te zijn en eens te meer te onderstrepen dat, zo de gemeenten grote financiële moeilijkheden gekend hebben, dit in grote mate te wijten is aan het feit dat de Staat de volledige opbrengst van de tegenwaarde van de afgeschafte belastingen niet heeft teruggeschonken (mobiliënbelasting, bedrijfsbelasting, verkeersbelasting).

Daar de opbrengst van die belastingen aanzienlijk gestegen is sinds 1948, valt niet in het minst te betwijfelen dat er op het gemeentelijke vlak een evenredige verhoging zou zijn geweest.

Het staat evenzeer vast dat heel wat gemeenten aanzienlijker inkomsten zouden gehad hebben met het oude stelsel, dat van kracht was in 1948; andere, daarentegen, die niet meer leefbaar begonnen te worden, had men niet verder kunnen besturen. Daaruit volgt dat men de wet Vermeylen in de eerste plaats als een solidariteitswet moet beschouwen.

Hij weerlegt de stelling van een ander lid, en is de mening toegedaan dat het Fonds de schommelingen van de staatsinkomsten moet volgen. Zulks betekent dat in geval van laagconjunctuur de dotatie moet verminderen: men moet immers de regels van het spel in acht nemen.

Het is zeker dat, zelfs indien de wet niet bestond, de gemeenten in geval van economische recessie hun inkomsten zouden hebben zien dalen.

De samensmelting van de twee vroegere Fondsen, het Fonds voor openbare onderstand en het Gemeentefonds, is een ander gunstig element. Deze maatregel is logisch, aangezien de gemeenten het tekort van hun C.O.O. uiteindelijk moeten dekken.

In de toekomst zal het gedeelte van het Fonds bestaande uit het aandeel van het vroegere Gemeentefonds voor openbare onderstand in dezelfde verhouding als dat van de gemeenten schommelen.

Een ander voordeel, dat voortspuit uit de wet op de ziekenhuizen, is het overnemen door het Departement van Volksgezondheid en van het Gezin van de beheerstekorten van de ziekenhuizen.

Deze maatregel is billijk, want hij komt tegemoet aan een vaak aangehaald argument, volgens hetwelk de gemeenten die over een ziekenhuis beschikken er niet alleen hun eigen inwoners laten verplegen maar ook die van de hele streek.

Krachtens artikel 20 van de wet op de ziekenhuizen zullen in de overgangperiode de lasten van rente en aflossing van de leningen die in 1964 en 1965 zijn aangegaan om de tekorten te dekken, door afneming van het speciale Hulpfonds worden terugbetaald.

Zoals een commissielid er reeds op wees, valt het te betwijfelen of de wet van 23 december 1963 de gemeenten voorgoed van elke last in verband met de ziekenhuizen zal kunnen ontslaan, daar de gemiddelde prijs van de verpleegdag, als normale prijs op 240 frank vastgesteld, ontoereikend wordt beschouwd.

Er mag worden verwacht dat de gemeenten op dit terrein nog een deel van de financiële lasten voor het beheer van de ziekenhuizen zullen moeten dragen.

Op het eerste gezicht kan de vermeerdering van de aanvankelijke dotatie met 5 % gedurende drie opeenvolgende jaren, de wet als een verdienste aangerekend worden. Maar het commissielid is daarvan niet zo zeker. Twee factoren kunnen die maatregel immers ongunstig beïnvloeden.

Tout d'abord, l'indexation qui devrait jouer pendant les trois années à venir, est limitée à 5 %, de telle sorte que deux augmentations de l'index des prix de détail annihilent le résultat escompté.

D'autre part, il convient de noter que le taux de 5 % s'il est présenté par le Ministre comme avantageux, si on le compare à celui de 4 % admis dans la programmation économique, risque d'être largement dépassé par les effets de la nouvelle loi fiscale que l'on enregistrera en 1965.

Examinant ensuite la nouvelle formule des critères, l'intervenant marque son scepticisme quant à leur prétendue objectivité.

Il tient une fois de plus à s'élever contre certaines expressions trop souvent utilisées et que l'on retrouve dans l'Exposé des Motifs, quand on parle des communes économes et des communes dépensières.

Il existe des communes mal gérées, mais elles sont rares et il appartient au Ministre de réviser leurs budgets et de les empêcher d'être peu soucieuses des deniers publics en gaspillant.

Mais, ont-elles été imprévoyantes ces nombreuses communes qui ont pratiqué une large politique d'investissement en créant de nouvelles écoles, des plaines de jeux, en améliorant leur voirie, en créant un large réseau d'égouts, en améliorant l'éclairage public ou la distribution d'eau ?

Est-ce cela dépenser dans le sens que l'on voudrait accréditer en parlant des communes prodigues ?

Il convient, au contraire, de les en féliciter car elles ont contribué à la transformation et à l'amélioration de l'équipement du pays.

Ne sont-ce pas plutôt aux autres communes que l'on présente comme économes, à qui on peut adresser le reproche de n'avoir pris aucune initiative ? Elles sont restées amorphes, tandis que les autres ont été dynamiques.

La suppression de la tranche « Dette publique » est, à ses yeux, regrettable, car elle freinera certainement les initiatives communales.

Le commissaire examine ensuite les nouveaux critères tels que le Ministre les a définis dans son exposé introductif et suivant les quatre groupes de communes.

Il accepte comme favorable le facteur logement qui incitera les communes à construire.

L'importance donnée à ce critère (77,94 % des charges nettes normalisées) compensera tout au moins en partie la suppression, pour cette catégorie de communes, de la tranche « Voirie » et autres (population, police, etc.).

Il n'en reste pas moins vrai, ainsi que la chose a été soulignée par plusieurs commissaires, qu'un problème subsiste pour les communes agglomérées et celles dont les logements sont plus éparpillés.

Le second facteur : « Personnel employé dans des établissements commerciaux » représente 13,87 % des charges nettes normalisées alors que le facteur : « Population active » comprend :

- 1° le personnel ouvrier et employé;
- 2° les travailleurs indépendants;
- 3° les personnes rémunérées par l'Etat à l'exclusion du personnel des forces armées;
- 4° les personnes rémunérées par les provinces, les communes et les établissements publics;
- 5° le personnel enseignant non rémunéré par les pouvoirs publics.

In de eerste plaats wordt de koppeling aan het indexcijfer — die gedurende de eerste drie jaren moet worden toegepast — beperkt tot 5 %, zodat twee verhogingen van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen het verhoopte resultaat teniet zullen doen.

Anderzijds is het mogelijk dat het 5 %-percentage — dat door de Minister als voordelig wordt voorgesteld, vergeleken bij de in de economische programmatie aangenomen 4 % — aanzienlijk overschreden wordt wegens de gevolgen van de nieuwe belastingwet, welke zich in 1965 zullen doen voelen.

Het lid geeft dan uiting aan zijn scepticisme omtrent de zogezegde objectiviteit van de criteria zoals die in de nieuwe formule zijn aangelegd.

Eens te meer komt hij op tegen bepaalde, al te veel gebruikte uitdrukkingen, die men in de Memorie van Toelichting aantreft, waar er sprake is van zuinige en verkwistende gemeenten.

Er bestaan slecht beheerde gemeenten, maar die zijn zeldzaam, en de Minister heeft tot taak de begrotingen van die gemeenten te herzien en ze te beletten kwistig om te springen met de openbare gelden.

Maar zijn die vele gemeenten, die een ruime investeringspolitiek hebben gevoerd — oprichten van nieuwe scholen, aanleggen van speelpleinen, van een omvangrijk rioolnet, verbeteren van wegen, van de straatverlichting of van de waterleiding — dan onbedachtzaam te werk gegaan ?

Zijn dat wel uitgaven in de zin als men op het oog heeft wanneer men van verkwistende gemeenten spreekt ?

Die gemeenten moeten integendeel aangemoedigd worden, omdat zij hebben bijgedragen tot de ombouw en de verbetering van 's lands uitrusting.

Dient het verwijt niet eerder toegestuurd te worden aan de andere gemeenten, die men als zuinig voorstelt, omdat deze geen enkel initiatief genomen hebben ? Deze zijn werkeloos gebleven, terwijl de eerstgenoemde blijk van dynamisme hebben gegeven.

De afschaffing van de tranche « Openbare Schuld » moet volgens hem betreurd worden, omdat aldus het gemeentelijk initiatief beslist afgeremd zal worden.

Het commissielid onderzoekt vervolgens de nieuwe criteria zoals de Minister die in zijn inleidende uiteenzetting heeft behandeld, namelijk volgens vier categorieën van gemeenten.

Hij acht de factor aantal woongelegenheden een gunstige factor om de gemeenten aan te zetten tot bouwen.

De aan dit criterium (77,94 % van de genormaliseerde netto-lasten) toegekende waarde zal, althans ten dele, de afschaffing voor deze categorie van gemeenten van de tranche « Wegenwerken » en andere (bevolking, politie, enz.) compenseren.

Niettemin blijft er, zoals verscheidene commissieleden hebben opgemerkt, een probleem bestaan voor de gemeenten van het agglomeratietype en voor die gemeenten waarvan de woongelegenheden meer uit elkaar gelegen zijn.

De tweede factor, nl. het in de « Handelsbedrijven tewerkgestelde personeel » vormt 13,87 % van de genormaliseerde netto-lasten, terwijl de factor « Actieve bevolking » omvat :

- 1° het arbeiders- en bediendenpersoneel;
- 2° de zelfstandigen;
- 3° de door de Staat bezoldigde personen, met uitsluiting van het personeel der strijdkrachten;
- 4° de door de provincies, gemeenten en openbare instellingen bezoldigde personen;
- 5° het onderwijzend personeel dat niet door de overheid wordt bezoldigd.

Il est évident qu'une commune industrialisée a des charges beaucoup plus lourdes d'administration, de police, d'assistance publique et de voirie qu'une autre de même population mais agricole.

Le nouveau critère est donc un correctif aux charges spéciales supportées par les communes industrielles.

La loi prévoit pour le surplus, la possibilité de revoir les calculs tous les deux ans, ce qui est une souplesse incontestable et il est heureux que toute modification se fera sur avis conforme du Conseil d'administration du Fonds.

Parmi les éléments défavorables que l'on peut retenir, il faut citer le retrait aux communes de la possibilité de taxer les appareils de divertissement, et si le Ministre souligne que 77 millions sont repris dans la dotation initiale, il n'en reste pas moins vrai que ces 77 millions seront répartis entre toutes les communes, alors que jusqu'à ce jour le rendement de cette taxe profitait aux communes qui ont eu la sagesse de la voter.

L'amendement du Gouvernement soustrayant pour 1964 une part de 40 millions du Fonds, en raison de la situation financière de l'Etat, est également critiqué.

Il semble que le Gouvernement veuille continuer la politique de ses prédécesseurs en retirant d'une main une partie des avantages qu'il accorde de l'autre aux communes.

Les 40 millions exigés par le Ministre des Finances, auraient pu être prélevés ailleurs que dans le Fonds des Communes.

Si l'on peut donner son adhésion à la loi actuelle, il ne faudra cependant pas considérer la question des finances comme résolue définitivement. Il faudra rester vigilant, non seulement au cours de la période de transition pendant laquelle des lacunes apparaîtront peut-être, mais aussi en 1967 lorsqu'il s'agira de fixer le coefficient qui sera appliqué aux recettes de l'Etat de 1967 pour arriver à maintenir le minimum de la dotation à 10 350 000 000 de francs.

Un autre commissaire intervient pour solliciter du Ministre des indications chiffrées au sujet de l'application de la loi, pour une série de communes des nouveaux groupes.

Le Ministre se déclare surpris du scepticisme affiché par certains commissaires.

Il répète que le projet donne une réponse aux quatre questions fondamentales : l'alimentation du Fonds, la mobilité et l'indexation du Fonds, sa répartition objective et la nécessité de décharger les communes des charges hospitalières, ce qui constitue pour 1964 une économie de 800 millions.

C'est un problème important qui a enfin été réglé.

Le Ministre déclare ne pouvoir partager la conception du membre qui donne sa préférence à une dotation gelée.

Au contraire, le Ministre a opté pour la liaison aux ressources de l'Etat. Le calcul a été fait sur 1/8 de la masse imposable pour l'exercice 1962.

Pour l'avenir, un double système a été prévu, un système transitoire pour les années 1965-1966 avec augmentation forfaitaire de 5 % pour les années 1965 à 1967, année du régime définitif, la dotation étant fixée à partir de ce moment en un pourcentage de certaines recettes fiscales de 1965.

Cette dotation sera d'un montant égal à celle de 1964 majorée de 15 %, et ne pourra en aucune manière être inférieure à 10 350 millions.

Het spreekt vanzelf dat een industriële gemeente veel zwaardere lasten heeft, wat de administratie, de politie, de openbare onderstand en de wegenwerken betreft, dan een even dicht bevolkte agrarische gemeente.

Het nieuwe criterium is dus een correctief voor de speciale lasten die door de industriële gemeenten worden gedragen.

De wet voorziet daarenboven in de mogelijkheid de berekeningen om de twee jaar te herzien, wat ongetwijfeld een teken van soepelheid is, en hij verheugt er zich over dat elke wijziging op eenvormig advies van de Raad van beheer van het Fonds zal worden ingevoerd.

Een ongunstige factor is o.m. het feit dat de gemeenten geen belasting op de ontspanningstoestellen meer mogen heffen, en, hoewel de Minister er de nadruk op legt dat het bedrag van 77 miljoen in de oorspronkelijke dotatie voorkomt, toch zullen die 77 miljoen onder alle gemeenten worden verdeeld, terwijl tot nu toe de opbrengst van deze belasting slechts ten goede kwam aan de gemeenten die wijs genoeg waren om ze in te voeren.

Ook wordt kritiek uitgebracht op het amendement van de Regering waarbij voor 1964 een bedrag van 40 miljoen aan het Fonds wordt onttrokken wegens de financiële toestand van de Staat.

De Regering wil naar alle schijn dezelfde politiek als de vorige voortzetten : een gedeelte van de voordelen die zij met de ene hand aan de gemeenten geeft, neemt zij met de andere terug.

De door de Minister van Financiën geëiste 40 miljoen had men elders dan van het Gemeentefonds kunnen afnemen.

Hoewel men zijn instemming kan betuigen met de huidige wet, zal het vraagstuk van de financiën nochtans niet als definitief opgelost kunnen worden beschouwd. Men zal waakzaam moeten blijven, niet alleen tijdens de overgangperiode — waarin misschien tekortkomingen aan het licht zullen komen — maar ook in 1967, wanneer het erop aan zal komen de coëfficiënt vast te stellen die op de ontvangsten van de Staat voor 1967 zal worden toegepast om het minimumbedrag van de dotatie op 10 350 000 000 frank te kunnen behouden.

Een ander commissielid mengt zich in het debat om de Minister becijferde gegevens te vragen nopens de toepassing van de wet, voor een reeks gemeenten uit elk van de nieuwe groepen.

De Minister spreekt zijn verwondering uit over het scepticisme waaraan sommige commissieleden uiting hebben gegeven.

Hij herhaalt dat het ontwerp een oplossing brengt voor vier hoofdpunten : het spijsen van het Fonds, de mobiliteit en indexering van het Fonds, de objectieve omslag ervan en de noodzakelijkheid de gemeenten vrij te stellen van de ziekenhuislasten, hetgeen voor 1964 een besparing betekent van 800 miljoen.

Dit is een belangrijk probleem, dat eindelijk is geregeld.

De Minister verklaart de zienswijze van het commissielid dat de voorkeur geeft aan een « bevroren » dotatie, niet te kunnen delen.

De Minister heeft integendeel de koppeling aan de rijksinkomsten verkozen. De berekening geschiedde op 1/8ste van de voor het dienstjaar 1962 belastbare inkomstmassa.

Voor de toekomst is in een dubbele regeling voorzien, een overgangsregeling voor de jaren 1965-1966, met een forfaitaire verhoging van 5 % voor de jaren 1965 tot 1967, in dit laatste jaar treedt de definitieve regeling in, de dotatie wordt alsdan bepaald op een percentage van sommige belastingontvangsten voor 1965.

Het bedrag van deze dotatie zal gelijk zijn aan die voor 1964, verhoogd met 15 %, en zij zal in geen geval lager mogen zijn dan 10 350 miljoen.

Le système actuellement préconisé est un régime mixte consistant d'une part dans un fonds de solidarité entre les communes et d'autre part, dans une certaine responsabilité fiscale des communes.

Il est aussi indispensable que le secteur public dans son entier, y compris les communes, soit solidaire dans une même conjoncture économique.

C'est pourquoi la politique des communes devra à l'avenir être une politique prévisionnelle.

Certains commissaires ayant déclaré qu'ils voteraient le projet comme un acte de foi, le Ministre trouve ce langage surprenant, le projet n'étant tout de même pas incompréhensible d'après lui; les formules mathématiques utilisées ne sont tout de même pas indéchiffrables déclare-t-il.

Les critères nouveaux sont fondés sur une recherche scientifique que n'importe qui peut contrôler, alors que, dit-il, ce sont justement les anciens critères, tel que le chiffre de la population qui sont ténébreux.

Le projet repose entièrement sur un rapport entre les charges nettes et les besoins des communes. La formule s'applique du reste dans d'autres secteurs et elle a été assortie de deux importants correctifs, c'est-à-dire de l'intercorrélation entre les critères et la pondération des critères.

Un autre membre annonce qu'il apporte son adhésion de principe au projet qui constitue une tentative sérieuse d'assainissement des finances communales. Il a fait contrôler les critères nouveaux par son Administration et a constaté que ceux-ci recourent en partie les critères anciens.

Une précision nouvelle est réclamée par un commissaire en ce qui concerne l'article 9, 1°, C : « le chiffre de la population active travaillant à la même date sur le territoire de la commune... »; s'agit-il d'habitants de la commune ou bien de tout le monde qui travaille sur le territoire de la commune ? Le Ministre répond que la réponse se trouve *in fine* de l'article 9. Il s'agit bien de toutes les personnes travaillant sur le territoire de la commune.

En réponse aux divers intervenants, le Ministre croit pouvoir dire que la majorité de la Commission est d'accord sur la formule des critères objectifs, d'autant plus que cette méthode a été expertisée.

Contrairement à l'affirmation d'un commissaire, il affirme que la part mobile a été portée d'un neuvième à un huitième, et que parallèlement, les communes ont été déchargées de leurs charges hospitalières (800 000 000 de francs) dont quelque 400 000 000 de francs étaient couverts par les quotes-parts reçues du Fonds communal d'assistance publique.

Un commissaire rappelle la circulaire du Ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique du 18 octobre 1963 relative à l'élaboration des budgets communaux pour 1964. Il y est dit : « Les communes ne seront plus entraînées, à l'avenir, à supporter les dépenses d'intérêt général et extra-communal que représente le déficit des hôpitaux publics. Ces déficits seront résorbés par des mesures actuellement étudiées par le Ministre de la Santé publique et de la Famille ». C'est ce qui justifie la réduction de la prévision à titre de quote-part dans le Fonds communal d'assistance publique, à inscrire au budget de 1964, de la moitié du déficit des hôpitaux, sur la base du dernier compte connu (1962). Il a été établi, en effet, que le Fonds communal d'assistance publique intervenait en fait, pour moitié environ, dans l'ensemble du déficit des C.A.P., y compris le déficit des hôpitaux, l'autre moitié étant prise en charge par les C.A.P. elles-mêmes, c'est-à-dire en définitive par les communes.

De thans vooropgestelde regeling is een gemengd stelsel, dat enerzijds bestaat uit een solidariteitsfonds tussen de gemeenten en, anderzijds, in een zekere fiscale verantwoordelijkheid van de gemeenten.

Verder is het onontbeerlijk dat de gehele overheidssector, met inbegrip van de gemeenten, solidair in eenzelfde economische conjunctuur is.

Daarom moeten de gemeenten in de toekomst een vooruitziend beleid voeren.

Het verwondert de Minister dat bepaalde leden verklaard hebben dat zij het ontwerp op goed geloof aannemen, want naar zijn mening is het ontwerp niet zo moeilijk te begrijpen; de wiskundige formules, zo vervolgt hij, zijn toch niet onverstaanbaar.

De nieuwe criteria steunen op wetenschappelijke onderzoeken, die door iedereen kunnen worden gecontroleerd, terwijl juist de vroegere maatstaven, zoals b.v. het bevolkingscijfer, duister waren.

Gans het ontwerp steunt op een verhouding tussen de netto-lasten en de behoeften van de gemeenten. De formule wordt trouwens ook in andere sectoren toegepast, en er werden twee belangrijke verbeteringen in aangebracht, te weten de intercorrelatie onder de criteria en de afweging van deze laatste.

Een ander lid deelt mede dat hij in principe instemt met het ontwerp, omdat het een ernstige poging is om de gemeentefinanciën te saneren. Hij liet de nieuwe criteria controleren door het Bestuur en stelde daarbij vast dat ze gedeeltelijk met de vroegere maatstaven samenvallen.

Een lid verzoekt nogmaals om toelichting in verband met artikel 9, 1°, C : « het cijfer van de actieve bevolking die op dezelfde datum op het grondgebied van de gemeente werkzaam was »; betreft het hier inwoners van de gemeente of al degenen die arbeiden op het grondgebied van de gemeente ? De Minister verklaart dat het antwoord voorkomt *in fine* van artikel 9. Het gaat wel degelijk om alle personen, die arbeiden op het grondgebied van de gemeente.

In antwoord op de verschillende sprekers meent de Minister te mogen verklaren dat de meerderheid van de Commissie instemt met de formule van de objectieve criteria, te meer daar deze methode door deskundigen werd getest.

In strijd met wat door een lid is beweerd houdt hij staande dat het veranderlijke aandeel van één negende op één achtste is gebracht, en dat de gemeenten verder niet meer moeten instaan voor de ziekenhuiskosten (800 000 000 frank), waarvan circa 400 000 000 frank gedekt waren door de aandelen ontvangen van het Gemeentefonds voor openbare onderstand.

Een lid brengt de omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken en van het Openbaar Ambt van 18 oktober 1963 in herinnering, in verband met het opmaken van de gemeentebegrotingen voor 1964. Daarin wordt gezegd : « De gemeenten zijn voortaan niet meer genoopt de uitgaven van algemeen en extracommunaal belang, welke het tekort van de openbare ziekenhuizen vormen, te dragen. Die tekorten zullen weggewerkt worden door maatregelen, welke thans door het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin bestudeerd worden ». Dit verklaart de vermindering met de helft van het tekort der ziekenhuizen op grond van de laatst-bekende rekening (1962) van de raming van het aandeel in het Gemeentefonds voor openbare onderstand, dat op de begroting voor 1964 moet worden uitgetrokken. Er is immers uitgemaakt dat het Gemeentefonds voor openbare onderstand feitelijk voor ongeveer de helft bijdraagt in het gehele tekort van de C.O.O.'s, met inbegrip van het tekort der ziekenhuizen; de andere helft wordt door de C.O.O.'s zelf gedragen, d.w.z. uiteindelijk door de gemeenten.

Cependant, il semblerait que l'intervention de l'Etat dans le déficit des hôpitaux publics ne jouerait qu'en faveur des communes dont le budget est déficitaire. Or, le fait que le budget communal soit ou non en équilibre est complètement étranger à la question. Car, en partant de cette conception, certaines communes seraient placées sur un pied d'inégalité flagrante.

Il paraît d'équité élémentaire que toutes les communes puissent bénéficier, en faveur de leurs institutions hospitalières, de la possibilité de résorption du déficit de ces dernières, suivant les modalités prévues par la circulaire précitée.

Le Ministre marque son accord sur cette conception. Toutefois il renvoie à l'article 20 de la loi sur les hôpitaux et déclare qu'il recherche actuellement les critères permettant de respecter la loi, tout en plaçant toutes les communes sur un pied d'égalité, ce qui implique que la solution à intervenir sera prise par les trois Ministres intéressés (Intérieur, Santé publique et Famille et Finances).

Il signale que le Crédit Communal accordera des emprunts amortissables en dix ans, ce à quoi un commissaire rétorque que le Crédit Communal a refusé un prêt à sa commune pour le déficit de son hôpital, alors que les grandes villes ont obtenu ce prêt.

Le Ministre répond que des instructions sont prévues permettant au Crédit Communal de faire des avances sur l'emprunt à contracter, mais dont le montant doit être fixé, et ce afin de soulager la trésorerie.

Le Ministre aborde ensuite la question des critères.

Le système du projet procède d'une option de départ : l'étude objective et systématique des besoins des communes.

A cet effet, on a pris les chiffres des besoins réels de 1958, 1959, 1960, pour établir une moyenne pour ces trois années, en plus on a fait ce travail pour les communes des quatre groupes.

Lors de l'application de la loi, les calculs seront refaits pour l'année 1962, de façon à serrer la réalité de près.

Cette façon de faire corrige les anomalies qui peuvent se présenter.

De plus, le système pourra s'amender tous les deux ans, les chiffres de base étant revus systématiquement après cette période.

Lorsqu'on affirme que la notion d'agglomération n'est pas rencontrée dans la loi, on commet une erreur, puisque les critères arrêtés améliorent la situation des communes d'agglomération.

Il y a donc lieu d'accepter *ne varietur* les conclusions de l'étude faite sous peine de ruiner le système. Le Ministre déclare que, par son projet, il a fait une démonstration, et il défendra la formule aussi longtemps qu'on ne lui fera pas la démonstration d'un système meilleur par une étude de même valeur. Le nouveau régime est favorable aux communes pauvres, aux communes dynamiques et aux communes qui ont des charges dont bénéficient des communes avoisinantes.

A la comparaison faite par un commissaire entre deux communes de l'agglomération bruxelloise, de même population et selon laquelle le nouveau système sera préjudiciable à l'une alors que l'autre verra son intervention dans la répartition largement augmentée, le Ministre rétorque que si au début de l'application de la loi les faits signalés

Het heeft er evenwel de schijn van dat de tegemoetkoming van de Staat in het tekort van de openbare ziekenhuizen alleen de gemeenten zonder sluitende begroting ten goede komt. Dat de gemeentebegroting al of niet sluitend is blijft bij dit probleem volkomen buiten beschouwing. Op grond van een dergelijke opvatting zouden bepaalde gemeenten immers op een zeer ongelijke manier worden behandeld.

Het is zonder meer een eis van billijkheid dat alle gemeenten voor hun ziekenhuizen over de mogelijkheid beschikken om het tekort ervan te laten dekken overeenkomstig de in voornoemde omzendbrief bepaalde bijzonderheden.

De Minister is het met die opvatting eens. Hij verwijst evenwel naar artikel 20 van de wet op de ziekenhuizen, en voegt eraan toe dat hij thans criteria tracht te vinden, die het mogelijk maken de wet na te leven en die tevens alle gemeenten op gelijke voet te plaatsen. Dit veronderstelt dat de uiteindelijke beslissing door de drie betrokken Ministers (Binnenlandse Zaken, Volksgezondheid en Gezin en Financiën) zal worden genomen.

Hij deelt mede dat het Gemeentekrediet leningen zal toestaan, die aflosbaar zijn in tien jaar. Daarop antwoordt een lid dat het Gemeentekrediet geweigerd heeft een lening toe te staan aan zijn gemeente om het tekort van het ziekenhuis te dekken, terwijl een dergelijke lening wel werd toegestaan aan de grote steden.

De Minister antwoordt dat onderrichtingen zijn gegeven om het Gemeentekrediet in staat te stellen voorschotten te verlenen op de op te nemen lening, waarvan het bedrag echter moet worden vastgesteld, en dit om de thesaurie te verlichten.

Vervolgens handelt de Minister over de criteria.

De door het ontwerp ingevoerde regeling vloeit voort uit een keuze die van bij de aanvang gedaan werd: de objectieve en systematische studie van de behoeften der gemeenten.

Daartoe heeft men de cijfers genomen van de werkelijke behoeften in 1958, 1959 en 1960, om een gemiddelde over deze drie jaren te bekomen; bovendien heeft men dit werk gedaan voor de gemeenten van de vier groepen.

Bij de toepassing van de wet zullen de berekeningen opnieuw worden gemaakt voor het jaar 1962, om zo dicht mogelijk de werkelijkheid te benaderen.

Door deze methode worden mogelijke fouten verbeterd.

Bovendien kan de regeling om de twee jaar worden gewijzigd, daar de basiscijfers na die periode stelselmatig worden herzien.

Men vergist zich wanneer men beweert dat het begrip agglomeratie niet in de wet aangetroffen wordt, daar de vastgestelde criteria de toestand verbeteren van de gemeenten uit de agglomeraties.

Men dient dus *ne varietur* de besluiten van de gemaakte studie te aanvaarden, zo men het ganse stelsel niet wil ten gronde richten. De Minister verklaart dat hij door zijn ontwerp een bewijsvoering heeft geleverd en dat hij de formule zal verdedigen, zolang men hem niet aan de hand van een gelijkwaardige studie het bestaan van een beter stelsel zal hebben aangetoond. Het nieuwe stelsel is gunstig voor de arme en voor de dynamische gemeenten, alsook voor de gemeenten die lasten dragen welke aanpalende gemeenten ten goede komen.

In zijn antwoord in verband met de door een lid gemaakte vergelijking tussen twee gemeenten van de Brusselsse agglomeratie met eenzelfde bevolkingscijfer volgens welke het nieuw stelsel nadelig zal zijn voor de ene, terwijl het aandeel van de andere in de verdeling aanzienlijk zal toenemen, betoogt de Minister dat, hoewel de aange-

sont exacts, cette situation changera radicalement dans l'avenir, la première commune étant en pleine expansion alors que la deuxième plafonne.

A la critique émise contre la réduction de 40 000 000 de francs de la dotation de 1964, le Ministre rappelle s'être longuement expliqué à ce sujet au Sénat (*Doc. n° 100, session 1963-1964*). Tous les secteurs ont dû comprimer leurs dépenses pour assurer l'équilibre budgétaire, et les communes ne peuvent échapper à cette nécessité.

D'autre part, les communes ne contracteront l'emprunt que dans le courant de 1964, ce qui les dispensera de toute intervention pour cette année, la première annuité n'étant exigible qu'en 1965 et à ce moment les 40 millions seront définitivement réintégrés dans la dotation.

Le Ministre insiste une fois de plus sur la garantie fondamentale du projet, à savoir que dans le régime définitif, la dotation des communes ne sera jamais inférieure à la dotation de 1964 majorée de 15 %.

L'article 29 institue le régime provisoire. Les communes n'entreront dans le nouveau régime que progressivement. La différence en mali par rapport à la somme des quotes-parts obtenue pour l'exercice 1962, dans le Fonds communal d'assistance publique et dans le Fonds des Communes, sera imputée au Fonds d'aide institué par la loi. Sur ces compléments, une majoration de 2 % pour 1965, de 4 % pour 1966, de 6 % pour 1967 sera accordée.

On a évalué que pour 1964, le Fonds d'aide interviendra à ce titre pour 7 à 8 millions, déclare le Ministre, mais un commissaire rectifie ce chiffre à un montant de 4 millions.

La garantie légale exigera du Fonds d'aide de 200 millions une intervention estimée à 120 millions.

En ce qui concerne la fusion des communes, l'article 94, § 2 de la Loi unique (loi du 14 février 1961) disposait qu'un crédit spécial serait inscrit au budget du Ministère de l'Intérieur, pour l'octroi pendant cinq années après une fusion de communes, d'un complément de recettes égal à 25 % de sa quote-part dans la branche du Fonds des Communes visée à l'article 11 des lois et arrêtés coordonnés.

Dans le projet, ce crédit spécial est fixé à un complément de 10 % de la quote-part du Fonds B (art. 26).

Dans le rapport de M. Van den Eynde sur les dispositions relatives aux pouvoirs régionaux et locaux de la Loi unique (voir *Doc. n° 649/9, session 1959-1960*), il est fait une distinction très nette entre la fusion de deux ou de plusieurs communes et l'adaptation des limites territoriales d'une commune.

« Il y a fusion dès que deux ou plusieurs communes sont groupées pour former une nouvelle entité de telle sorte qu'elles forment un mélange complet dans lequel aucune des communes intéressées ne parvient à faire prévaloir son caractère propre.

» Par contre, il s'agit d'une adaptation des limites territoriales lorsqu'une partie ou l'intégralité d'une ou de plusieurs communes est jointe à une autre commune déterminée tout en conservant à cette dernière non seulement sa prédominance, mais aussi son caractère propre » (p. 48 de ce rapport).

haalde feiten bij het begin van de toepassing van de wet juist zijn, die toestand in de toekomst op grondige wijze zal veranderen, omdat de eerste gemeente in volle uitbreiding verkeert, terwijl de tweede haar hoogtepunt heeft bereikt.

In antwoord op de kritiek die uitgebracht werd tegen de vermindering met 40 000 000 frank van de dotatie voor 1964, herinnert de Minister eraan dat hij daarover breedvoerig uitleg heeft verschaft in de Senaat (*Stuk n° 100, zitting 1963-1964*). Alle sectoren hebben hun uitgaven moeten verminderen ter wille van het begrotingsevenwicht en de gemeenten kunnen zich daaraan niet onttrekken.

Anderzijds zullen de gemeenten de lening slechts aangaan in de loop van 1964. Daardoor zullen zij van iedere bijdrage voor dit jaar ontslagen zijn, daar de eerste annuïteit slechts in 1965 verschuldigd is, en op dat ogenblik de 40 miljoen opnieuw definitief opgenomen zullen zijn in de dotatie.

De Minister legt nogmaals de nadruk op de fundamentele waarborg van het ontwerp, namelijk het feit dat in het definitieve stelsel de dotatie der gemeenten nooit minder zal mogen zijn dan de dotatie van 1964 vermeerderd met 15 %.

Artikel 29 bepaalt de overgangsregeling. De gemeenten zullen slechts geleidelijk tot de nieuwe regeling toetreden. Het tekort t.o.v. het bedrag van de voor 1962 verkregen aandelen in het Gemeentefonds voor openbare onderstand en in het Fonds der Gemeenten, zal worden afgenomen van het bij de onderhavige wet ingestelde Hulpfonds. Op die complementen zal voor 1965 een verhoging met 2 %, voor 1966 een verhoging met 4 % en voor 1967 een verhoging met 6 % worden verleend.

Naar raming zal het Hulpfonds gedurende 1964 voor 7 à 8 miljoen bijdragen, aldus de Minister, maar een commissielid brengt dit cijfer terug tot 4 miljoen.

De wettelijke garantie zal van het Hulpfonds (200 miljoen) een bijdrage eisen die op 120 miljoen geraamd wordt.

M.b.t. de fusie van de gemeenten is in § 2 van artikel 94 van de Eenheidswet (wet van 14 februari 1961) bepaald, dat een bijzonder krediet zal worden uitgetrokken op de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor de toekenning gedurende vijf jaren aan iedere nieuwe gemeente welke ten gevolge van een fusie van gemeenten is tot stand gekomen, van een ontvangstencomplement gelijk aan 25 % van het aandeel van die gemeente in de branche van het Gemeentefonds bedoeld in artikel 11 van de gecoördineerde wetten en besluiten.

In het ontwerp wordt dit bijzonder krediet vastgesteld op een complement van 10 % van het aandeel in het B-Fonds (art. 26).

In het verslag van de heer Van den Eynde betreffende de maatregelen m.b.t. de regionale en lokale besturen van de Eenheidswet (zie *Stuk n° 649/29, zitting 1959-1960*), wordt een zeer duidelijk onderscheid gemaakt tussen de samenvoeging van twee of meer gemeenten en de aanpassing van de territoriale grenzen van een gemeente.

« Samenvoeging is het groeperen van twee of meer gemeenten om tot een nieuwe entiteit te komen, zodat ze een homogeen mengsel vormt waarin geen enkele van die gemeenten haar eigen aard de bovenhand kan doen halen.

» Er is daarentegen sprake van aanpassing van de gebiedsgrenzen wanneer een of meer gemeenten geheel of ten dele bij een andere gemeente wordt of worden gevoegd en dat laatstgenoemde gemeente daarbij de overhand over de andere behoudt en ook haar eigen aard » (blz. 48 van genoemd verslag).

L'article 26 a uniquement trait à la fusion proprement dite.

Si la fusion se fait par une loi spéciale, en dehors du cadre de la Loi unique (c'est-à-dire par arrêté royal soumis à la ratification des Chambres législatives, voir art. 91 de la Loi unique) les moyens financiers supplémentaires devront être prévus dans cette loi-même.

Quant au vœu de voir l'Union des Villes représentée dans le Conseil d'administration du Fonds des Communes, le Ministre se déclare d'accord pour y satisfaire en choisissant parmi les candidats proposés certains de ceux recommandés par l'Union des Villes.

Après ces diverses réponses du Ministre, un commissaire souhaite obtenir quelques éclaircissements.

1° Quelle est la formule utilisée pour la pondération des nouveaux critères de répartition ?

2° Le projet tient-il suffisamment compte de l'effort fiscal des communes ? Celles-ci ne vont-elles pas être découragées ?

3° Pour le critère « logements », tient-on suffisamment compte des communes « agglomérées » par rapport aux autres communes ? Celles qui ont construit des logements sociaux, généralement attribués à des familles nombreuses, ne seront-elles pas défavorisées ?

4° N'en sera-t-il pas de même des communes qui continuent malgré le Pacte scolaire à pratiquer une politique progressive dans le domaine de l'enseignement ?

Le Ministre confirme ce qu'il vient de dire et déclare que le projet veut encourager les communes qui sont en dessous de la moyenne au point de vue des recettes, malgré leur effort fiscal dans le domaine des centimes additionnels sur l'impôt foncier.

Il est faux — affirme-t-il — de croire que des distorsions pourraient naître du fait que les communes ont été réparties en quatre catégories (à noter que les critères sont identiques pour les deux premières catégories). Les calculs l'ont démontré.

En ce qui concerne l'enseignement, les communes conserveront le droit de dépenser au-delà du Pacte scolaire. C'est là le fait de l'autonomie communale, mais c'est alors sous leur propre responsabilité, la répartition du Fonds ne jouant pas dans ce domaine.

Un commissaire repose le problème de sa localité et insiste sur le fait que dans sa commune, les logements sont répartis sur une très grande superficie (9 000 ha environ) ce qui crée des dépenses accrues en matière de voirie, d'éclairage, etc.

En outre, la population se compose pour 37 % d'étrangers, ce qui nécessite également des dépenses supplémentaires dans le domaine du personnel communal et de la police.

Il s'inquiète au sujet de la prime de 300 francs par ouvrier mineur établie dans sa commune et qui risque de ne plus être allouée l'an prochain.

Il cite également quelques cas particuliers et pose la question de savoir si des personnes d'une même famille nombreuse occupées dans leur propre commerce, pourront entrer en ligne de compte dans le critère 1°, b, de l'article 9 (problèmes des indépendants commerçants).

Il estime qu'avec la loi nouvelle, sa commune sera défavorisée.

Le Ministre répond à cette intervention, en précisant que les étrangers sont compris, comme les Belges, dans la population active.

Artikel 26 betreft uitsluitend de eigenlijke samenvoeging.

Geschiedt de samenvoeging bij een bijzondere wet, buiten het raam van de Eenheidswet (d.w.z. bij koninklijk besluit dat aan de Wetgevende Kamers ter bekrachtiging wordt voorgelegd, zie art. 91 van de Eenheidswet), dan moet in die wet zelf in de bijkomende financiële middelen worden voorzien.

Aan de wens dat de Vereniging van Steden en Gemeenten een vertegenwoordiging krijgt in de Raad van beheer van het Gemeentefonds, is de Minister bereid te voldoen, door onder de voorgestelde kandidaten sommigen te kiezen die door de Vereniging zijn aanbevolen.

Na die verschillende antwoorden van de Minister verlangt een lid nadere uitleg over enkele punten :

1° Van welke formule is gebruik gemaakt voor een evenwichtig afwegen van de nieuwe maatstaven voor de omslag ?

2° Wordt in het ontwerp voldoende rekening gehouden met de fiscale inspanning van de gemeenten ? Zullen de gemeenten niet ontmoedigd worden ?

3° Wordt bij de maatstaf « woongelegenheden » genoegzaam rekening gehouden met de gemeenten die, in vergelijking met de andere, als « agglomeraties » worden beschouwd ? Zullen de gemeenten die sociale woningen hebben gebouwd, welke doorgaans aan grote gezinnen zijn toegekend, niet benadeeld zijn ?

4° Zullen ook de gemeenten die ondanks het Schoolpact voortgaan met een progressief schoolbeleid, niet benadeeld zijn ?

De Minister bevestigt wat hij reeds tevoren heeft gezegd en hij verklaart dat het ontwerp die gemeenten wil aanmoedigen die ondanks hun inspanningen in verband met de opcentiemen op de grondbelasting beneden het gemiddelde cijfer van de ontvangsten blijven.

Het is verkeerd te menen, zo zegt hij, dat het indelen van de gemeenten in vier categorieën wanverhoudingen kan doen ontstaan (er zij opgemerkt dat de maatstaven voor de eerste twee categorieën identiek zijn). De berekeningen hebben zulks uitgewezen.

Met betrekking tot het onderwijs zij opgemerkt dat het de gemeenten verder vrijstaat meer uit te geven dan in het Schoolpact is bepaald. Zij mogen zulks doen krachtens de gemeentelijke autonomie, maar dan doen zij dat op eigen verantwoordelijkheid, want dit gebied is niet betrokken bij de omslag van het Fonds.

Een lid brengt andermaal het probleem van zijn gemeente ter sprake en legt er de nadruk op dat de woongelegenheden daar over een zeer grote oppervlakte verspreid liggen (circa 9 000 ha), waardoor hogere uitgaven in verband met wegen, verlichting, enz., worden veroorzaakt.

Bovendien bestaat de bevolking voor 37 % uit vreemdelingen, hetgeen eveneens bijkomende uitgaven tot gevolg heeft in verband met gemeentepersoneel en politie.

Hij vreest dat de 300 frank premie, welke in zijn gemeente per mijnwerker wordt toegekend, volgend jaar niet meer zal worden uitbetaald.

Verder haalt hij enkele bijzondere gevallen aan en vraagt of personen van één groot gezin die in hun eigen handelszaak werken, in aanmerking kunnen komen voor de onder artikel 9 vermelde maatstaf 1°, b (problemen van zelfstandig handeldrijvenden).

Hij is van mening dat zijn gemeente, ingevolge de nieuwe wet, benadeeld zal zijn.

De Minister preciseert in zijn antwoord dat de vreemdelingen, evengoed als de Belgen, onder de actieve bevolking gerekend zijn.

Le Ministre rappelle, d'autre part, que le subside de 300 francs par étranger accordé aux communes sur le territoire desquelles résident au moins 100 ouvriers mineurs étrangers est maintenu pour 1964.

Le Fonds d'aide bénéficiera, en vertu de l'article 31 du projet, du disponible du Fonds spécial de l'actuel article 18 des lois et arrêtés coordonnés le 29 juin 1961.

En ce qui concerne les indépendants commerçants, ce critère n'a pu être retenu faute de statistiques valables. Une enquête est en cours à la Caisse d'Épargne. Cet élément pourra être incorporé à l'avenir dans le système.

Une question est ensuite posée relative à la procédure qui sera suivie pour la ventilation du Fonds A (37 % de la dotation globale en faveur des quatre grandes villes).

Le Ministre répond qu'un commissaire aux grandes agglomérations a été désigné et qu'il lui appartiendra de résoudre le problème des finances des quatre grandes villes.

Les services du Département ont procédé à une étude comparative pour toutes leurs dépenses, mais il est impossible d'appliquer la méthode des calculs de corrélation, car la loi des grands nombres ne peut jouer.

Dans les comparaisons, qui ont été faites, on a observé des distorsions très grandes dans le régime des traitements. Ces distorsions — dit le Ministre — doivent tomber en dehors du Fonds de solidarité et devront, à l'avenir, être supportées par la ville elle-même qui en est responsable.

Pour le surplus, le Ministre maintiendra, comme dans le présent, en ce qui concerne la répartition du crédit d'aide de 600 millions, le régime de l'arbitrage du Ministre après consultation des délégués des quatre grandes villes au Conseil d'administration du Fonds des Communes.

Un commissaire revient une fois de plus sur la diminution de 40 millions du Fonds pour 1964. Cette somme aurait dû permettre aux communes qui ont des charges d'emprunts d'y faire face au moins pendant l'exercice 1964. C'était là aux mains du Ministre une masse de manœuvre intéressante.

Le Ministre rétorque que lors de la constitution de la dotation nouvelle du Fonds tel qu'il est prévu dans la loi, il a admis au Sénat une indexation non de 120 % comme prévu initialement, mais bien de 122,5 %, ce qui a augmenté le fonds de 77 millions de francs environ.

Les communes ont ainsi reçu indirectement un nouvel avantage, mais ce dernier n'a été admis par le Ministre des Finances qu'à la condition de déposer un amendement supprimant 40 millions dans le Fonds de 1964 (*Doc. Sénat n° 100, session 1963-1964*).

Il rappelle que cette suppression n'aura aucun effet pour les années 1965 et suivantes, et n'affectera en rien le Fonds d'aide.

Le même commissaire revient sur un sujet déjà traité, à savoir l'article 3, en son dernier alinéa qui prévoit que pour 1967 le taux de la part des impôts de l'État repris à ce même article 3, sera fixé en tenant compte des produits fiscaux réalisés pour l'exercice 1965, étant toutefois entendu que la nouvelle dotation ainsi obtenue ne puisse être inférieure à 10 350 millions.

Verder herinnert de Minister eraan dat de subsidie van 300 frank per vreemdeling, toegekend aan de gemeenten op welker grondgebied ten minste 100 vreemde mijnwerkers verblijven voor 1964 behouden wordt.

Het Hulpfonds zal krachtens artikel 31 van het ontwerp beschikken over de beschikbare middelen van het Bijzonder Fonds bedoeld in het huidige artikel 18 van de op 29 juni 1961 gecoördineerde wetten en besluiten.

Voor de handeldrijvende zelfstandigen kon dit criterium niet in aanmerking worden genomen bij gebrek aan geldige statistieken. Een onderzoek is thans ingesteld bij de Spaarkas. Dit gegeven zal in de toekomst in het stelsel opgenomen kunnen worden.

Daarop wordt een vraag gesteld in verband met de te volgen procedure bij de verdeling van het Fonds A (37 % van de globale dotatie ten gunste van de vier grote steden).

De Minister antwoordt dat een commissaris voor de grote agglomeraties is aangesteld en dat deze het vraagstuk van de financiële middelen der vier grote steden zal dienen op te lossen.

De diensten van het Departement zijn overgegaan tot een vergelijkende studie van al hun uitgaven, doch het is onmogelijk de methode der correlatieberekeningen toe te passen daar de wet der grote getallen niet in aanmerking kan komen.

Bij de vergelijkingen die werden gedaan werden zeer grote verschillen waargenomen wat de weddenregeling betreft. Deze afwijkingen — zegt de Minister — mogen niet ten laste van het Solidariteitsfonds komen en, in de toekomst, dient die last te worden gedragen door de betrokken stad zelf.

Voor het overige zal de Minister, zoals nu, voor het omslaan van de 600 miljoen hulpkredieten, de ministeriële arbitrageregeling behouden, na het advies te hebben ingewonnen van de afgevaardigden der vier grote steden in de Raad van beheer van het Gemeentefonds.

Een commissielid komt terug op de vermindering van het Fonds met 40 miljoen voor 1964. Met dit bedrag hadden de gemeenten die leningen te hunnen laste hebben, er het hoofd aan kunnen bieden, althans tijdens het dienstjaar 1964. Aldus beschikte de Minister over belangrijke geldmiddelen, waarmee hij kon manoeuvreren.

De Minister antwoordt dat hij, bij de vorming van de nieuwe dotatie van het Fonds zoals het bij de wet is bepaald, in de Senaat een indexering op 122,5 % en niet op 120 %, zoals aanvankelijk werd beoogd, heeft aangenomen, waardoor het Fonds ongeveer 77 miljoen bij heeft gekregen.

Aldus hebben de gemeenten onrechtstreeks een nieuw voordeel genoten, maar dit is slechts door de Minister van Financiën aangenomen, op voorwaarde dat een amendement wordt voorgesteld, waarbij het Fonds voor 1964 met 40 miljoen wordt verminderd (*Stuk van de Senaat n° 100, zitting 1963-1964*).

Hij wijst erop dat die weglating geen gevolgen zal hebben voor de dienstjaren 1965 en volgende, en dat zij niet de minste invloed zal hebben op het Hulpfonds.

Hetzelfde commissielid behandelt dan opnieuw een reeds besproken onderwerp, nl. artikel 3, in het laatste lid waarvan bepaald wordt dat voor 1967 de omvang van het aandeel van de in hetzelfde artikel 3 voorkomende belastingen van de Staat bepaald zal worden in verhouding tot de voor het dienstjaar 1965 verkregen belastingopbrengst, met dien verstande dat de nieuwe aldus gevormde dotatie niet minder dan 10 350 miljoen mag bedragen.

On se trouve devant une inconnue et personne ne sait ce que sera le rendement en 1965 de la nouvelle loi fiscale. Cela peut représenter des dangers lors de la fixation du pourcentage sur base de ces revenus de 1965.

Si les recettes de cet exercice sont élevées, le taux d'intervention pour fixer la dotation définitive sera faible et ce sera au détriment des communes. Si, au contraire, ces recettes sont basses, le taux d'intervention va augmenter et ce sera au détriment de l'Etat. Il conviendra donc d'être très vigilant dans ce domaine en 1967.

Le Ministre reconnaît qu'il s'agit là d'un problème très important.

Il estime cependant que l'augmentation de 15 % en trois ans est très avantageuse.

Mais si les recettes de l'Etat pour 1965 s'affirmaient en progression sur les prévisions, il y aurait lieu, dans ce cas, de prévoir un taux plus élevé compensant l'anomalie soulevée.

Du reste la loi n'empêche pas une solution favorable, attendu que le Roi peut fixer un taux supérieur à celui résultant du calcul mathématique, la loi prévoyant expressément que les 10 350 millions de dotation pour 1967 doivent être considérés comme un minimum.

Une troisième question est soulevée par le membre qui reconnaît qu'elle relève plutôt de la compétence du Ministre de la Santé publique et de la Famille, en ce qu'elle a trait à la gestion hospitalière.

Celle-ci doit être équilibrée, le Ministre de l'Intérieur n'admettant plus d'intervention de la part des communes en déficit pour couvrir tout ou partie du mali d'exploitation de leurs hôpitaux.

Le prix de la journée est fixé par le Ministre de la Santé publique et de la Famille.

Qu'advient-il le jour où les comptes auront été établis, s'ils révèlent un déficit ?

La question aura d'autant plus d'importance lorsqu'on connaîtra l'incidence de la revalorisation de la fonction publique, notamment du personnel paramédical, sur le taux de la journée d'entretien.

Le Ministre répond qu'en ce qui le concerne, la question hospitalière n'est plus de sa compétence. A partir de 1966, c'est le Fonds des hôpitaux qui devra intervenir, et l'Etat qui a pris la responsabilité de cette loi sur les hôpitaux devra en supporter les conséquences et assurer les recettes indispensables.

Il reconnaît que le transfert de l'ancien Fonds des commissions d'assistance publique au Ministère de la Santé publique et de la Famille n'est que partiel, mais cela est voulu, la gestion des commissions d'assistance publique devant être maintenue sous la responsabilité des communes.

Un autre commissaire, tout en reconnaissant que la revalorisation de la fonction publique pour le personnel communal est inévitable, estime toutefois qu'il faut trouver une formule pour en alléger la répercussion sur les budgets communaux, en autorisant par exemple l'inscription à l'extraordinaire des crédits nécessaires au paiement des arriérés.

Le Ministre reconnaît qu'il s'agit là d'une charge nouvelle pour les communes, mais cette charge aurait été bien plus lourde à supporter si la dotation n'avait été améliorée comme elle l'est par la présente loi.

Il est cependant d'accord pour dire qu'il y a un problème pour le paiement des arriérés. Cette question est actuellement étudiée par lui.

Men staat hier vóór een onbekende factor en niemand weet wat de opbrengst van de nieuwe belastingwet voor 1965 zal zijn. Zulks kan gevaren opleveren wanneer het percentage op basis van deze opbrengst voor 1965 wordt vastgesteld.

Zo de inkomsten van dat dienstjaar hoog liggen, zal de omvang van de bijdrage die moet dienen om de uiteindelijke dotatie vast te stellen gering zijn, wat nadelig voor de gemeenten zal zijn. Indien daarentegen die inkomsten gering zijn, zal de omvang van de tussenkomst groter worden, wat nadelig voor de Staat zal zijn. Men zal dus in 1967 op dat gebied zeer voorzichtig moeten zijn.

De Minister erkent dat het hier een zeer belangrijk vraagstuk geldt.

Hij beschouwt nochtans de vermeerdering met 15 % op drie jaar als zeer voordelig.

Maar indien mocht blijken dat de staatsinkomsten voor 1965 meer bedragen dan de ramingen, zou er in dit geval aanleiding toe bestaan om een hoger percentage te bepalen ten einde de aangehaalde anomalie te compenseren.

De wet staat ten andere een gunstige oplossing niet in de weg, aangezien de Koning een hoger bedrag kan vaststellen dan dat voortvloeiend uit de mathematische berekening. De wet bepaalt immers uitdrukkelijk dat de dotatie van 10 350 miljoen voor 1967 beschouwd moet worden als een minimum.

Er wordt een derde vraag opgeworpen door het lid, dat erkent dat zij eerder onder de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin ressorteert, in zover zij betrekking heeft op het beheer van de ziekenhuizen.

Dit beheer moet in evenwicht zijn, aangezien de Minister van Binnenlandse Zaken geen bijdrage meer aanvaardt van de gemeenten, die een tekort hebben, om het exploitatie-tekort van hun ziekenhuizen geheel of gedeeltelijk te dekken.

De prijs van de onderhoudsdag wordt vastgesteld door de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin.

Wat zal er gebeuren wanneer de rekeningen opgemaakt zijn en een tekort aan het licht brengen ?

De vraag zal des te belangrijker zijn, wanneer men de weerslag van de herwaardering van het openbaar ambt, o.m. van het paramedisch personeel, op het bedrag van de verpleegdag zal kennen.

De Minister antwoordt dat al wat de ziekenhuizen betreft niet meer tot zijn bevoegdheid behoort. Vanaf 1966 moet het Ziekenhuisfonds optreden en de Staat, die de verantwoordelijkheid voor deze wet op de ziekenhuizen op zich genomen heeft, dient er de gevolgen van te dragen en voor de noodzakelijke middelen in te staan.

Hij erkent dat de overheveling van het vroegere Gemeentefonds voor openbare onderstand naar het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin slechts gedeeltelijk is, maar dit geschiedt met opzet, want het beheer van de commissies van openbare onderstand blijft verder onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten.

Een ander lid erkent dat de herwaardering van het openbaar ambt voor het gemeentepersoneel onvermijdelijk en overigens onontbeerlijk is, maar hij meent niettemin dat men een formule dient te vinden om de weerslag ervan op de gemeentebegrotingen te verzachten, door b.v. de nodige kredieten voor de betaling van achterstallen op de buitengewone begroting te laten uittrekken.

De Minister geeft toe dat dit een nieuwe last is voor de gemeenten. Doch deze last zou veel zwaarder geweest zijn indien de dotatie niet werd verhoogd, zoals in deze wet geschiedt.

De Minister is het er echter over eens dat er zich een probleem voordoet in verband met de betaling van de achterstallen. Hij is thans doende met het onderzoek van dit probleem.

A une demande que lui fait un commissaire, le Ministre confirme que le coût de cette revalorisation est estimé actuellement à 800 millions de francs par an pour les communes.

La discussion générale est close et l'on passe au vote des articles.

L'article premier est adopté.

A l'article 2, le Ministre déclare ne pouvoir accepter un amendement faisant contrepoids à celui du Gouvernement. Il posera éventuellement la question de confiance.

L'article est adopté par 12 voix et 2 abstentions.

L'article 3 est adopté par 13 voix et 2 abstentions (le mécanisme de cet article a été longuement expliqué pendant la discussion générale).

Les articles 4 à 8 sont adoptés.

Article 9. Cet article soulève diverses questions déjà reprises lors de la discussion générale. C'est ainsi que le Ministre reprecise ce qu'il faut entendre par population active (critère 1°, c). En ce qui concerne le critère 3°, a, il s'agit des maisons et non des logements. Un immeuble à appartements dans des communes de moins de 5 000 habitants ne compte donc que pour une unité, tandis que dans les communes de plus de 5 000 habitants, le nombre de logements (y compris donc ceux des appartements) entre en ligne de compte.

Dans les petites communes il y a du reste très peu d'appartements.

Une autre question relative à cet article est alors posée en ce qui concerne les chambres louées à des étudiants. Tombent-elles sur la notion de logement? Le Ministre répond négativement.

Quant au personnel enseignant à reprendre dans la population active, le Ministre précise que tant le personnel de l'enseignement public que celui de l'enseignement privé subventionné tombent sous le 4°, *in fine*, de l'article 9 qui donne la ventilation de cette population active.

L'article 9 est adopté.

Le texte de l'article 10, n'étant pas compréhensible pour les non-initiés, le Ministre donne les explications suivantes :

La méthode.

Pour pouvoir définir les charges nettes normalisées, il fallait tout d'abord avoir un point de départ. Ce point de départ est une moyenne de trois ans des charges nettes selon les comptes pour les quatre catégories telles qu'elles sont définies dans le projet de loi.

Par ailleurs, pour les communes de chacune des quatre catégories le plus grand nombre possible de facteurs pouvant servir de critères fut rassemblé (± 30 facteurs).

Par la méthode des coefficients de corrélation, on a pu établir la relation qui existe entre les charges nettes et les différents facteurs, qui ont été divisés eux-mêmes par le nombre d'habitants.

Seuls, ont été retenus les facteurs dont la corrélation avec la charge nette était la meilleure tout en évitant les intercorrélatifs qui auraient pu se produire entre les facteurs.

C'est ainsi que pour la catégorie de communes de plus de 10 000 habitants, trois critères ont pu être retenus : les logements, le personnel des établissements commerciaux et la population active travaillant sur le territoire de la commune.

Op een vraag van een lid bevestigt de Minister dat de last van bedoelde herwaardering thans op 800 miljoen frank per jaar wordt geraamd voor de gemeenten.

De algemene beraadslaging is gesloten en er wordt overgegaan tot de stemming over de artikelen.

Het eerste artikel wordt aangenomen.

Bij artikel 2 verklaart de Minister een amendement, dat opweegt tegen het regeringsamendement, niet te kunnen aanvaarden. Hij zal eventueel de vertrouwenskwestie stellen.

Het artikel wordt aangenomen met 12 stemmen en 2 onthoudingen.

Artikel 3 wordt aangenomen met 13 stemmen en 2 onthoudingen (het mechanisme van dit artikel werd tijdens de algemene bespreking breedvoerig toegelicht).

De artikelen 4 tot 8 worden aangenomen.

Artikel 9 doet verschillende problemen rijzen, die reeds tijdens de algemene bespreking werden behandeld. Daarom verduidelijkt de Minister nogmaals wat dient verstaan te worden onder actieve bevolking (maatstaf 1°, c). Bij maatstaf 3°, a, gaat het om huizen en niet om woongelegenheden. Een appartementsgebouw in een gemeente met minder dan 5 000 inwoners geldt dus als één eenheid, terwijl in de gemeenten met meer dan 5 000 inwoners, het aantal woongelegenheden (met inbegrip dus van de appartements) in aanmerking komt.

In de kleine gemeenten zijn er overigens zeer weinig appartements.

Vervolgens wordt in verband met dit artikel een andere vraag gesteld over de aan studenten verhuurde kamers. Vallen die onder het begrip woongelegenschap? De Minister antwoordt ontkennend.

Wat betreft het onderwijzend personeel dat moet gerekend worden tot de actieve bevolking, stipt de Minister aan dat zowel het personeel van het openbaar onderwijs als dat van het gesubsidieerd vrij onderwijs onder toepassing valt van 4°, *in fine*, van artikel 9, waarin de indeling van die actieve bevolking voorkomt.

Artikel 9 wordt aangenomen.

Daar de tekst van artikel 10 onverstaanbaar is voor oningewijden, verschaft de Minister volgende uitleg :

De methode.

Om de genormaliseerde netto-lasten te kunnen bepalen, diende men in de eerste plaats over een uitgangspunt te beschikken; dat uitgangspunt is een gemiddelde van drie jaren netto-lasten, volgens de rekeningen opgemaakt voor de vier categorieën als omschreven in het wetsontwerp.

Voorts werd voor de gemeenten van elk der vier categorieën het grootst mogelijk aantal factoren die als criterium kunnen dienen, bijeengebracht (± 30 factoren).

Door de methode van de correlatie-coëfficiënten heeft men de verhouding kunnen bepalen die bestaat tussen de netto-lasten en de verschillende factoren, die op hun beurt door het aantal inwoners zijn gedeeld.

Slechts de factoren waarvan de correlatie met de netto-last de beste was, zijn behouden, met dien verstande dat men de intercorrelaties, die zich tussen de factoren hadden kunnen voordoen, uit de weg is gegaan.

Zo konden voor de categorie van gemeenten met meer dan 10 000 inwoners drie maatstaven in aanmerking worden genomen : de woongelegenheden, het personeel der handelsinrichtingen en de actieve bevolking die op het grondgebied van de gemeente werkzaam is.

Ces critères n'ont toutefois pas la même importance; c'est pour cette raison qu'il a fallu déterminer les coefficients d'importance, coefficients établis, tout comme la constante, selon la méthode des moindres-carrés.

Une fois les coefficients d'importance établis pour chacun des critères retenus, ceux-ci furent multipliés par ces critères qui eux-mêmes furent additionnés entre eux; à cette somme fut ajoutée la constante, ce qui donne dès lors la charge normalisée par habitant pour chaque commune.

Il suffit ensuite de multiplier le résultat obtenu par le nombre d'habitants pour obtenir la charge nette normalisée de la commune. Ce sera cette charge nette normalisée qui formera la base de la répartition du Fonds B, celui-ci étant réparti au prorata de cette charge.

Le Ministre précise alors que le Conseil d'Etat a approuvé la formulation de l'article 10.

L'article 10 est alors adopté.

Les articles 11 à 17 sont adoptés.

A l'article 18, le Ministre, avant le vote, confirme sa volonté de faire droit à la demande formulée par un commissaire quant à la représentation indirecte de l'Union des Villes.

Cet article 18 est adopté, de même que les articles 19 à 21.

L'article 22 suscite des remarques en ce qui concerne sa formulation peu juridique, là où il est dit que le Ministre de l'Intérieur portera à la connaissance des Chambres législatives les modifications qui auront été apportées à la loi par arrêté royal ou arrêté ministériel.

Le Ministre répond qu'il s'agit d'un texte repris de la loi ancienne et que le Conseil d'Etat n'a formulé aucune objection.

D'après le Ministre, l'article vise les modifications apportées aux taux et aux critères en vertu de la délégation donnée à l'article 16.

L'article 22 est alors adopté, de même que les articles 23 à 28.

Article 29. Un membre pose la question de savoir si les établissements hospitaliers pourront facturer à leur commission d'assistance publique les frais de traitements hospitaliers des indigents ainsi que ceux des médicaments non remboursés par les mutualités pour les catégories d'assistés à qui celle-ci a décidé d'accorder la gratuité.

Le Ministre répond que la loi sur les hôpitaux a prévu une gestion séparée suivant un plan comptable. L'hôpital devra donc facturer à un tiers, soit à la cliente, soit à la C.A.P. pour les charges que celle-ci a décidé de couvrir en faveur de l'un ou l'autre de ses assistés.

L'article 29, de même que les articles 30 à 33 sont adoptés.

L'ensemble du projet est alors adopté par 13 voix et 2 abstentions.

Le rapport est approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,

R. DE COOMAN.

Le Président,

L. MOYERSOEN.

Deze maatstaven hebben echter niet dezelfde belangrijkheid, en daarom moesten de belangrijkheidscoëfficiënten worden bepaald; evenals de constante werden die coëfficiënten berekend volgens de methode van de kleinste kwadraten.

Nadat de belangrijkheidscoëfficiënten voor iedere in aanmerking genomen maatstaf waren bepaald, werden zij vermenigvuldigd met die maatstaven, welke laatste op hun beurt werden opgeteld, en aan deze som werd de constante toegevoegd, hetgeen bijgevolg als uitkomst de genormaliseerde last per inwoner voor elke gemeente geeft.

Men hoeft dan maar de bekomen uitkomst met het aantal inwoners te vermenigvuldigen om de genormaliseerde nettolast van de gemeente te vinden. Deze genormaliseerde nettolast zal dan de basis zijn voor de omslag van het Fonds B, dat naar rata van die last wordt omgeslagen.

De Minister verklaart dan dat de Raad van State de formulering van artikel 10 heeft goedgekeurd.

Artikel 10 wordt vervolgens aangenomen.

De artikelen 11 tot 17 worden aangenomen.

Bij artikel 18 bevestigt de Minister vóór de stemming zijn wil om in te gaan op het door een lid geformuleerde verzoek betreffende de onrechtstreekse vetegenwoordiging van de Vereniging van Steden en Gemeenten.

Artikel 18, evenals de artikelen 19 tot 21, wordt aangenomen.

Bij artikel 22 worden opmerkingen gemaakt over de niet erg juridisch geformuleerde tekst waarin wordt bepaald dat de Minister van Binnenlandse Zaken de bij koninklijk of ministerieel besluit in de wet aangebrachte wijzigingen ter kennis van de Wetgevende Kamers brengt.

De Minister antwoordt dat die tekst uit de vroegere wet is overgenomen en dat de Raad van State er geen opmerking over maakte.

Volgens de Minister zijn in dit artikel de wijzigingen bedoeld die in de bedragen en de criteria worden aangebracht krachtens de bij artikel 16 verleende machtiging.

Artikel 22 wordt dan aangenomen, evenals de artikelen 23 tot 28.

Artikel 29. Een lid vraagt of de verplegingsinrichtingen aan hun C.O.O. mogen aanrekenen de kosten van de behandeling van armlastigen in een ziekenhuis, zomede de kosten van de niet door de ziekenfondsen vergoede geneesmiddelen voor die categorieën van armlastigen ten gunste van wie die C.O.O. tot kosteloze verstrekking heeft besloten.

De Minister antwoordt dat de wet op de ziekenhuizen voorziet in een apart beheer volgens een boekhoudplan. Dienvolgens zal het ziekenhuis de factuur op naam van een derde moeten opmaken, en wel op die van een cliënt of op die van de C.O.O. voor de lasten die deze laatste heeft beslist te dragen voor een harer armlastigen.

Artikel 29 evenals de artikelen 30 tot 33 worden aangenomen.

Het geheel van het ontwerp wordt aangenomen met 13 stemmen en 2 onthoudingen.

Het verslag wordt eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,

R. DE COOMAN.

De Voorzitter,

L. MOYERSOEN.